

Delårsrapport 2022

Regional utvecklingsnämnd

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
2 Händelser av väsentlig betydelse	5
3 Uppföljning av resultatmål	6
3.1 Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland	6
4 Uppföljning av särskilda fokusområden i nämndplan 2022	8
4.1 Samordna genomförandet av Värmlandsstrategin samt ta fram och implementera insatsplaner som är kopplade till Värmlandsstrategin.....	8
4.2 Stärka dialogen och insatserna för omställning av det värmländska näringslivet och arbetsmarknaden för att stärka Värmlands långsiktiga konkurrenskraft, attraktivitet, tillväxt och hållbarhet.....	9
4.3 Arbetet med sammanhållningspolitiken och relationen med Norge ska prioriteras.	10
4.3.1 Seminarier/workshops.....	11
4.3.2 Norge	12
4.3.3 Europeiska nätverk	12
4.4 Vidareutveckla arbetet med hållbar regional tillväxt med särskilt fokus på jämställd tillväxt	13
4.4.1 Hållbarhet.....	13
4.4.2 Samordningsuppdraget för energi- och klimatrådgivningen	13
4.4.3 Bioekonomi	13
4.4.4 Jämställd tillväxt	14
4.5 Fortsätta arbetet med infrastruktur med fokus på sträckan Oslo/Stockholm och att öka de statliga underhållsmedlen till Värmland, men också satsningar som inbegriper bredbandsutveckling och digitalisering. Även revidering av nationell plan samt revidering och beslut av länstransportplan ska prioriteras inom infrastrukturområdet.	16
4.5.1 Infrastruktur	16
4.5.2 Digital infrastruktur	17
4.5.3 Digitalisering.....	18
4.6 Utveckla uppföljning och lärande i relation till det regionala utvecklingsansvaret med särskilt fokus på återrapporteringen av villkorsbeslutet, samt att genomföra en eller flera lärande utvärderingar av verksamhetens konkreta resultat (t ex av den senaste strukturfondsperioden, projektverksamheten eller företagsstöden)	18
4.7 Stärka arbetet för att Region Värmland får ta ett större inflytande och ansvar för den statliga arbetsmarknadspolitiken.....	20
4.8 Satsningar för att utveckla den värmländska livsmedelsproduktionen	20
4.9 Satsningar för att stärka den värmländska besöksnäringen	21
4.10 Stärka det strategiska påverkansarbetet i regionala utvecklingsfrågor	21
4.10.1 Område: Infrastruktur (nationell plan för transportinfrastruktur, snabbtåg Oslo-Stockholm 2.55, bredband).....	21
4.10.2 Område: Sverige-Norge	21
4.10.3 Område: Skogsbaserad cirkulär bioekonomi	22

4.11	Samordna arbetet inom laddinfrastruktur och övriga fossilfria transporter	22
4.12	Stärka arbetet inom el- och energiförsörjningsområdet	23
5	Hållbar organisation	24
5.1	Hållbar organisation - Hållbart arbetsliv	24
5.2	Hållbar organisation - Ekonomi i balans.....	24
5.3	Hållbar organisation - Respektfulla möten	24
5.4	Ekonomisk analys	25
5.5	Arbete med personal- och arbetsmiljöfrågor	25
6	Uppföljning av mätplan 2022.....	27
6.1	Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin	27
6.2	Satsningar för att utveckla den värmländska livsmedelsproduktionen.	31
6.3	Regionala bredbands- och digitaliseringssatsningar för att utveckla det värmländska näringslivet och kompetensförsörjningen.....	32
6.4	Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer	35
6.5	Främjande av innovation och näringslivsutveckling	36
6.6	Strategiska påverkansarbetet i regionala utvecklingsfrågor.	41
6.6.1	Påverkansarbete infrastruktur (nationell plan för transportinfrastruktur, snabbtåg Oslo-Stockholm 2.55).....	41
6.6.2	Påverkansarbete skogsbaserad cirkulär bioekonomi	41
6.6.3	Påverkansarbete Sverige-Norge.....	42
7	Internkontroll	43

1 Sammanfattning

Delårsrapport 2022 innehåller en redovisning av ekonomisk uppföljning och verksamhetsuppföljning för perioden januari till och med augusti 2022 inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.

Från och med 2022 har regionala utvecklingsnämnden stärkt det territoriella perspektivet i sitt resultatmål genom att lägga till "i hela Värmland". I analysen som gjorts bedöms verksamheten överlag vidta insatser och åtgärder som når ut och som, i de fall där det kan bedömas, har goda resultat, men de regionala skillnaderna i länet är stora och ökar till och med på sina ställen. Det går inte att påvisa att de insatser, aktiviteter och projekt som genomförts har påverkat utvecklingen i en annan riktning sett till hela länet, vilket påverkar bedömningen av måluppfyllelse vid årets slut.

Nämnden prognostiserar ett överskott på 0,3 Mkr för helåret 2022. Regionala utvecklingsnämnden har därmed en budget i balans.

Bedömningen är att regionala utvecklingsnämndens resultatmål "Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland" kommer att uppnås delvis 2022.

2 Händelser av väsentlig betydelse

Följande händelser har varit av väsentlig betydelse inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde under perioden januari till och med augusti 2022:

- Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för hållbar smart specialisering 2022-2028 antagen
- Påverkan utifrån kriget i Ukraina och behov av snabb omställning i verksamheten
- Energifrågans utveckling med konsekvenser för det värmländska näringslivet, som delvis är en följd av kriget i Ukraina
- Två av tre större strukturfonder 2022-2027 (ERUF¹ och ESF²) har startats upp under perioden
- Rapporten "Gränslösa möjligheter" om den nära relationen mellan Sverige och Norge, som publicerades i början av året
- Deltagande i Almedalsveckan och Arendalsuka³
- Arrangemang av och deltagande i konferenser, som jämställdhetskongressen "Genius" och den digitala kongressen Mötesplats Vision – Gränslöst företagande för den gröna omställningen.

¹ Europeiska Regionala Utvecklingsfonden

² Europeiska Socialfonden

³ Arendalsuka är den norska motsvarigheten till Almedalsveckan

3 Uppföljning av resultatmål

3.1 Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland

Bedömningen är att resultatmålet ”Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland” kommer att uppnås *delvis* för 2022.

Aktivitetsredovisningen utifrån fokus och prioriteringar som gjorts i nämndplan 2022 visar att regionala utvecklingsnämnden vidtar en mängd olika insatser och aktiviteter för att stärka hållbar tillväxt och utveckling i länet. Uppföljningen av insatserna, som görs enligt mätplanen, baseras på en kvalitativ uppföljning med en fördjupad analys inom vissa områden utifrån aktivitetsredovisningar, resultat från viktiga indikatorer, skriftliga analyser och rapporter, samt analysmöten. På analysmötena, som har varit fysiska möten, har professionen träffats över strategiområdena för att analysera effekt och resultat av aktiviteter och insatser. Den fördjupade, kvalitativa uppföljningen har genomförts, enligt nämndens mätplan, inom nedanstående områden:

- Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin
- Satsningar för att utveckla den värmländska livsmedelsproduktionen.
- Regionala bredbands- och digitaliseringsinsatser för att utveckla det värmländska näringslivet och kompetensförsörjningen.
- Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer
- Främjande av innovation och näringslivsutveckling
- Strategiska påverkansarbetet i regionala utvecklingsfrågor.

Sammanfattningsvis visar analysen att regionala utvecklingsnämnden i stor utsträckning varit framgångsrik i krisarbetet i samband med coronapandemin, då verksamheten snabbt ställde om och hittade insatser som bedöms ha haft god nytta för det värmländska näringslivet i den akuta situationen; exempelvis behövde information om nationella stödåtgärder och andra stödinsatser snabbt nå ut till företagen. Statistiken visar på en snabb återhämtning inom näringslivet, men företagen står nu inför en ny kris på grund av kriget i Ukraina med dess olika konsekvenser som exempelvis hög inflation, och där energiområdets utmaningar har eskalerat. Regionala utvecklingsnämnden har dock utvecklat en god beredskapsförmåga under pandemiåren och kan snabbt växla upp vid behov.

Andra områden, som utveckling av livsmedelsproduktionen, påverkansarbete i regionala utvecklingsfrågor och basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer, är nya utvecklingsområden där verksamheten arbetar med att forma strategier och arbetssätt, och där det inte går att påvisa några effekter förrän på längre sikt. Vad som kan sägas angående påverkansarbete inom infrastrukturområdet är att Värmland har svårt att påverka att investeringar kommer till Värmland; oavsett om länet går samman med andra län, eller om länet ensamt försöker påverka den nationella fördelningen. För att hävda sig i det system som råder inom området är det viktigt med etableringar, befolkningstillväxt och att kunna påvisa stora rörelsemönster. Regional utveckling arbetar intensivt med dessa delar för att nå större framgång i fördelning av medel, i kombination med påverkan här och nu för att påvisa behoven.

Statistik inom bredbandsutbyggnaden visar en positiv utveckling av bredbandsutbyggnaden på övergripande regional nivå, där Värmland har satsat stort på bredbandsutbyggnad på landsbygden, men utbyggnadsgraden ser olika ut beroende på var i länet man befinner sig. Utvecklingen inom bredbandsutbyggnaden går åt fel håll, där Värmland nu inte får ta del av statligt stöd i så stor

utsträckning som behövs, och utvecklingen riskerar att stagnera. Analysen visar att bredbandsutbyggnad och digitalisering är av avgörande betydelse för utveckling av näringsliv och kompetensförsörjning; en utveckling som är kritiskt viktig för Värmland. Stora regionala skillnader kan ses i statistik och analys.

Många projekt och insatser görs inom området innovation och näringslivsutveckling. Värmland anses vara ett framgångsrikt län inom sina smarta specialiseringar⁴. Den sårbarhetsanalys som gjorts under 2022 visar dock att Värmland har stora utmaningar på grund av bland annat den låga utbildningsnivån, en könssegregerad arbetsmarknad och beroendet av enskilt viktiga företag. Beroendet har dock minskat under senare år, men varierar kraftigt på kommunnivå, där beroendet i flera fall har varit oförändrat eller till och med ökat. Även inom detta område ses alltså stora regionala skillnader.

Från och med 2022 har regionala utvecklingsnämnden stärkt det territoriella perspektivet i sitt resultatmål genom att lägga till "i hela Värmland"; ett förtydligande som inte tidigare fanns med. I analysen som gjorts bedöms verksamheten överlag vidta insatser och åtgärder som når ut och som, i de fall där det kan bedömas, har goda resultat, men de regionala skillnaderna i länet är stora och ökar till och med på sina ställen. Det går inte att påvisa att de insatser, aktiviteter och projekt som genomförts har påverkat utvecklingen i en annan riktning sett till hela länet. Mot bakgrund av att resultatmålet nu fokuserar mer på att *hela Värmland* ska ha stärkt hållbar tillväxt och utveckling, och att utvecklingen inte entydigt pekar i den riktningen, är prognosen för 2022 att regionala utvecklingsnämndens mål *delvis* uppnås.

I analysen av insatser inom regionala utvecklingsnämndens område konstateras överlag att det är svårt att uttala sig om vilka effekter de har. Vissa insatser ger inte någon effekt förrän på mycket lång sikt. Med hjälp av statistik och skriftliga rapporter går det att få en bra analys av läget för Värmland på en länsövergripande nivå, men inte vilka insatser inom regionala utvecklingsnämndens verksamhet som gett effekter åt det ena eller det andra hållet. Från och med 2022 har Regional utveckling analysmöten i samband med delårsrapport och årsredovisning; en uppföljningsmetod som är under utveckling och som förhoppningsvis framöver ska ge underlag till mer träffsäkra analyser av resultat och effekt av de insatser som görs.

Nämnden prognostiserar ett överskott på 0,3 Mkr för helåret 2022. Regionala utvecklingsnämnden har därmed en budget i balans. För perioden januari till och med augusti har regionala utvecklingsnämnden ett överskott på 11,9 Mkr på grund av ej beslutade egna projektmedel (ERP). Dessa ERP-medel kommer dock att beslutas under hösten i samband med nya ERUF-utlysningar och andra regionala satsningar. Vidare beror överskottet på vakanser/tjänstledigheter som är tillsatta från och med mitten av september, samt ej utnyttjade konsultkostnader som kommer att avropas senare under året.

I begreppet nettokostnader ingår verksamhetens intäkter och kostnader, med undantag för de finansiella kostnaderna. Utöver nettokostnadsramen och länstransportsplanen (ram 1003 miljoner kronor över en tolvårsperiod) hanterar nämnden även medel från anslag 1:1 för regional tillväxtpolitik (ram 155 miljoner kronor). Dessa medel motfinansieras av EU:s strukturfonder, Tillväxtverket och andra aktörer, motsvarande cirka 155 miljoner kronor.

⁴ Smart specialisering är centralt inom EU:s sammanhållningspolitik och alla medlemsstater ska ta fram en Smart specialiseringsstrategi för att styra användningen av EU:s regionalfondsmedel för forskning och innovation. Syftet med Smart specialisering är att förstärka regioners konkurrenskraft genom att identifiera och prioritera områden med potential för tillväxt. Det handlar både om områden där en region redan har styrkor och också om nya områden.

4 Uppföljning av särskilda fokusområden i nämndplan 2022

Nedan följer en aktivitetsredovisning utifrån de tolv prioriteringar och fokusområden som regionala utvecklingsnämnden angett i nämndplan 2022.

4.1 Samordna genomförandet av Värmlandsstrategin samt ta fram och implementera insatsplaner som är kopplade till Värmlandsstrategin.

Under perioden har en process utformats för det delade lärandet runt Värmlandsstrategin; ett upplägg med återkommande dialogtillfällen om Värmlandsstrategins genomförande och uppföljning. Region Värmland vill samla olika representanter från det regionala ledarskapet (Värmlands kommuner, Region Värmland, länsstyrelsen Värmland, Karlstads universitet, kluster- och näringslivsorganisationer, idéburen sektor och andra regionala aktörer) vid tre tillfällen varje år. Dialogen ska utgöra ett underlag för Region Värmlands nulägesanalys och den strategiöversyn som ska ske minst en gång per mandatperiod. Dialogen, och den nulägesanalys den bidrar till, kan sedan vara underlag till det regionala ledarskapet och de olika samverkansformer aktörerna ingår i.

Processförslaget, som formats under våren i dialog med främst kommundirektörsnätverket och länsstyrelsen, ska tas upp i dialog igen med kommundirektörsnätverket under hösten och presenteras bredare under oktober-november 2022.

För att hålla samman planeringsarbetet med det regionala ledarskapet har en planeringsgrupp skapats. I dagsläget medverkar kommundirektörsnätverkets samordnare, samt representanter från länsstyrelsen Värmland.

Inom verksamheten Regional utveckling har en mindre arbetsgrupp formats för att påbörja dialog om sambanden mellan de olika områdena, samt för att underlätta arbetet framåt.

Planeringen för en större konferens den 10 november har påbörjats under perioden; det första större mötet i processen för ett delat lärande. Planeringen sker i samverkan med planeringsgruppen.

Andra insatser som kan nämnas är nyhetsbrev, uppdaterad webb och inlägg i sociala medier för att tillgängliggöra material runt strategin och genomförandet.

Ett digitalt seminarium om den uppdaterade nollbasmätningen har också arrangerats. Vidare har workshops och dialog om strategin med aktörer och interna verksamheter om strategin genomförts. Detta är ett lärande arbete för att synliggöra kopplingar mellan områdena och för att hitta samverkan.

Dialog med representanter för verksamhetsområdet Regional utveckling, länsstyrelsen Värmland och Hållbar utveckling har hållits om hur arbetet med Värmlandsstrategin och Agenda 2030 kan bedrivas. Ett PM om närmare samarbete mellan sakkunniga och en gemensam digital plattform har formulerats.

Regional utveckling har medverkat i Reglabs⁵ och Tillväxtverkets nationella möten mellan nätverket för RUS⁶-samordnare och ett myndighetsnätverk. Utvidgad dialog i NMS⁷ med koppling till de regionala utvecklingsstrategierna pågår också, och möte planeras genomföras i september.

En cross impact-analys⁸ för att kunna ge bättre stöd till andra aktörer och underlätta Region Värmlands eget arbete med framtagande av underliggande insats- och handlingsplaner har inplanerats. Analysen ska formas så att avdelningen kan ringa in vilka mål i strategin som är mest

⁵ Reglab är ett forum för lärande om regional utveckling. Här möts regioner, myndigheter, forskare och andra för att lära sig mer. Reglab driver gemensamma utvecklingsprojekt, fördjupar de regionala analyserna och lär av varandra. Reglab är en plattform för att fördjupa kunskapen kring de regionala utvecklingsfrågorna.

⁶ RUS är en förkortning för den regionala utvecklingsstrategin, det vill säga Värmlandsstrategin.

⁷ NMS är en förkortning för Norra Mellansverige och består av Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Värmland.

⁸ En cross-impact analys är en metod för att se hur olika faktorer påverkar varandra. Med hjälp av analysen får man en bild av samspelet mellan faktorerna.

relevanta utifrån uppdrag och andra styrande dokument, samt undersöka hur befintliga och tänkta planer förhåller sig till målen och varandra. Arbetet ska sedan kunna testas tillsammans med sakkunniga från andra områden.

Ett antal planer med koppling till Värmlandsstrategins genomförande har antagits under perioden, som t ex forsknings- och innovationsstrategi för hållbar smart specialisering. Andra organisationer kan också ha tagit fram planer som de ansvarar för att omhänderta och följa upp, vilket den planerade årliga dialogen kan bidra till att fånga upp.

4.2 Stärka dialogen och insatserna för omställning av det värmländska näringslivet och arbetsmarknaden för att stärka Värmlands långsiktiga konkurrenskraft, attraktivitet, tillväxt och hållbarhet.

Basfinansiering⁹ har under våren beviljats för Glava Energy Center. Det medför att Glava Energy Center får ett tydligt uppdrag att stötta företag i regionen med sitt utvecklings- och innovationsarbete, och syftet är att verka för ett hållbart energisystem genom att utveckla nya lösningar.

Etableringsarbete och arbetet med att starta upp Business Region Värmland (BRV) fortgår. Under våren har ett rekryteringsarbete av chef till funktionen inletts, och några överbrygningsprojekt har initierats. Det handlar bland annat om en fortsättning på Verksamt, Verksamt 2.0, där en del i uppdraget är att hjälpa kommuner med deras offertberedskap för eventuella etableringsförfrågningar, bland annat genom att identifiera material att dela genom verktyget Site Finder¹⁰.

Ett projekt tillsammans med Invest in Skåne har också startats upp. Projektet syftar till att strategiskt arbeta med attraktion och kompetens i regionala kontexter och röner ett nationellt intresse från Business Sweden eftersom kompetensförsörjning är en nationell utmaning i flera av landets regioner. Tillsammans med Invest in Skåne finns också förhoppningen att lära mer om det gränsöverskridande arbetet med Danmark som på många sätt kanske skulle kunna liknas vid Region Värmlands gränsöverskridande arbete med Norge.

En rapport med fokus på sårbarhet i värmländskt näringsliv presenterades under senare delen av våren 2022. Sårbarhetsrapporten kommer att ligga till grund för fortsatt arbete inom en rad områden för att stärka Värmlands konkurrenskraft, attraktivitet och tillväxt. Redan igångsatta projekt svarar också mot dessa målsättningar och syftar till att minska sårbarheten i länet.

En näringslivsrapport som bland annat visar på struktur och sammansättning och ägande av företag i Värmland är klar, men presenteras först under tredje kvartalet 2022. Näringslivsrapporten kan också bidra till att lyfta näringslivsfrågorna ur ett omställningsperspektiv.

Tillsammans med RISE¹¹ har en förstudie gjorts för att se på hur arbetet med unga kan främjas, med fokus på entreprenörskap, utbildning och jämställdhet. För närvarande pågår ett arbete med att undersöka om diskussionen kring detta kan omhändertas av det nybildade Kompetensförsörjningsrådet.

Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för hållbar smart specialisering 2022 – 2028 färdigställdes efter en remiss till bland andra Värmlands kommuner, Karlstads universitet, grannregionerna i Norge och Sverige samt Tillväxtverket. Strategin antogs av nämnden den 8 mars. Därefter utarbetades ett nytt avtal med Karlstads universitet, "Avsiktsförklaring Akademien för smart specialisering 2022–2028", som också antogs av nämnden.

⁹ Basfinansiering beslutas för aktörer med syfte att ge aktörerna i innovationsstödsystemet möjlighet att mer långsiktigt arbeta och driva kvalitets- och utvecklingsarbete

¹⁰ Site Finder är ett interaktivt kartverktyg där man kan utforska tillgänglig mark och byggnader i Sverige för att identifiera lämpliga etableringslokaliseringar för ert bolag.

¹¹ Research Institutes of Sweden (RISE) är ett oberoende, statligt ägt forskningsinstitut. Uppdraget är att verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse samt bidra till en innovativ utveckling av samhället.

Arbetet med att konkretisera och samordna genomförandet av smart specialiseringsarbetet har inletts, och så kallade färdplaner för specialiseringarna håller på att utarbetas. En första större workshop har genomförts med ett sjuttiofem deltagare, där arbetet inletts med en beskrivning av nuläget och förslag till insatser.

En pilot har genomförts tillsammans med Region Dalarna och Region Gävleborg med direktfinansiering från EU-kommissionen för att ta fram en färdplan för användning av vätgas i dessa regioner ("Utforska vätgasens roll för att förverkliga ett gott liv i Norra Mellansverige genom cirkulär och koldioxidsnål industriell transformation"). Piloten resulterade även i ett antal studier som värmländska företag genomförde.

Region Värmland har tillsammans med regionerna i Norra Mellansverige och Östra Mellansverige, samt Vinnova och Tillväxtverket, sökt och blivit antagna att delta i den pilot som EU-kommissionens forskningsinstitut JRC¹² och Regionkommittén driver. Den ska handla om att testa och utveckla det nya konceptet Partnership for Region Innovation (PRI). PRI ska bygga vidare på det som Europa har lärt sig om smart specialisering, och bli ett nytt kraftfullt ramverk och arbetssätt för regionerna för att genom innovation utvecklas i en hållbar riktning och tillsammans möta de stora samhällsutmaningarna, framför allt klimatkrisen.

Värmland fick just innan halvårsskiftet en ny inkubator¹³ med namnet DigitalWell GovTech Incubator, som helt inriktas mot att stötta bolag som vänder sig till offentlig sektor och som är i en utvecklingsfas. Det är ett resultat av Vinnväxtingsatsningen DigitalWell Arena som Region Värmland är involverat i på olika sätt.

4.3 Arbetet med sammanhållningspolitiken och relationen med Norge ska prioriteras.

Våren och sommaren 2022 har präglats av arbetet inför den kommande strukturfondsperioden 2021 – 2027. Region Värmland har arbetat tillsammans med Region Dalarna och Region Gävleborg med framskrivningen av ERUF:s (Europeiska utvecklingsfonden) och ESF+’s (Europeiska socialfonden) program. ERUF:s programförslag har samordnats och kommunicerats med EU-kommissionen, Näringsdepartementet och Tillväxtverket, och Region Värmland har ingått i skrivargruppen. EU-kommissionen godkände programförslaget i juli. Regional utveckling, inklusive Brysselkontoret, har bidragit med sakkunskap avseende smart specialisering och hållbarhetsfrågor.

Regelbundna möten med regiondirektörerna i Norra Mellansverige (NMS) och regionalt utvecklingsansvariga har genomförts för att konkretisera arbetet för de tre regionerna inför den nya perioden där bland annat smart specialisering och framtida ERUF, ESF+ och Interreg har diskuterats. Region Värmland har deltagit i Strukturfondspartnerskapets prioriteringsmöte under våren 2022, där beslut har tagits om värmländska projektansökningar.

Region Värmland har koordinerat framskrivningen av Interreg Sverige-Norge programmet 2021 – 2027 och en arbetsgrupp bestående av tolv tjänstepersoner från berörda svenska och norska regioner samt förvaltande myndighet (länsstyrelsen i Jämtland) har arbetat med att utveckla programförslaget i enlighet med de synpunkter som har inkommit från Näringsdepartementet och EU-kommissionen. Ett beslut av EU-kommissionen förväntas i närtid.

Arbetsgruppen har också rapporterat till en gemensam programkommitté (JPC)¹⁴. Programkommittén har haft flera möten under våren där ändringar och tillägg till programförslaget har diskuterats med de politiska företrädarna. Utvecklingen av det framtida Interreg Sverige – Norge programmet har

¹² JRC är en förkortning av Joint Research Centre, som är EU-kommissionens egna forskningsinstitut. De har bland annat ansvaret för att hjälpa regionerna med att utveckla smart specialisering.

¹³ En inkubator är ett slags företagskuvös, dvs verksamheter som hjälper företag att växa.

¹⁴ JPC består av regionala politiska företrädare och representanter för Näringsdepartementet och Kommunal och distriktsdepartementet (KDD) i Norge, samt EU-kommissionen.

presenterats för bland annat Interreg Sverige – Norges övervakningskommitté samt två styrkommittéer.

Region Värmland har deltagit i olika Interreg-kommittéer för fördelning av projektmedel. Dessa är Interreg Sverige-Norge, Interreg Nordsjön och Interreg Östersjön. Region Värmland har även varit delaktig i det arbete som har skett avseende kommande programperiod för Interreg Nordsjön och Interreg Östersjön.

Genom EU-nätverket för värmäländska kommuner och organisationer har Region Värmland och Brysselkontoret löpande informerat om EU:s nya policyförslag, sektorsprogram, projektutvecklingsmöjligheter och regionens EU-arbete. Särskilt fokus har varit på utvecklingen av kommunernas nyttjande av Brysselkontoret. Två digitala möten och två fysiska har genomförts. Nyhetsutskick till EU-nätverket samt till Regional utveckling har gjorts från Brysselkontoret under våren. Region Värmland och Brysselkontoret har i samverkan tagit fram och presenterat en rapport om synergier mellan finansiering på EU-nivå och Leader-metoden. Denna har också skickats ut och presenterats för EU-samordnarna i kommunerna.

Tillsammans med verksamheten i Värmland har Brysselkontoret svarat på EU-samråd om bland annat en ny EU-strategi för solenergi, samt ett samråd om kompetensflykt.

4.3.1 Seminarier/workshops

Brysselkontoret bevakar utvecklingen av sammanhållningspolitiken och ett informationsarbete om nästa period, 2028–2034, har påbörjats. I mars arrangerade Brysselkontoret, tillsammans med Norra- och Östra Mellansverige, ett samtal med tjänstepersoner och politiker i regionerna, som en uppstart inför nästa programperiod.

I mars deltog Region Värmland vid en konferens arrangerad av Visit Värmland där möjligheterna med Interreg Sverige – Norge 2021–2027 presenterades.

I maj genomfördes Västsvenska EU-konferensen i Falkenberg, som är ett samarrangemang mellan Region Halland, Västra Götalandsregionen och Region Värmland. Temat var de nya möjligheter som finns till samarbete inom olika EU-program. Ett politiker möte genomfördes i samband med konferensen där temat var samarbete inom europeiska nätverk.

Brysselkontoret anordnade tillsammans med tre svenska regionkontor i Bryssel i början av juni ett webinarium om EU:s skogspolitik med regionpolitiker och europaparlamentariker.

Inom ramen för strategiområdet skoglig bioekonomi har Brysselkontoret stöttat berörd strateg i arbetet med att svara på samråd gällande ramverk för skogsmonitorering. Brysselkontoret har gått in som arbetsgruppsledare för bioekonomigruppen inom nätverket ERRIN¹⁵ och träffat flera europeiska aktörer inom bioekonomi samt arrangerat matchmaking för bioekonomiprojekt.

Inom strategiområdet Forskning och innovation har Brysselkontoret stöttat berörd strateg i arbetet med att ta fram en ny smart specialiseringsstrategi för Värmland genom att bidra med texter och inspel om Brysselkontorets roll i implementering av strategin. Brysselkontoret har varit delaktigt i arbetet med pilotprojektet "Partnerships for Regional Innovation (PRI)", den nya generationen smart specialisering. Vidare har Brysselkontoret stöttat berörd strateg i att ta emot en skrivargrupp i Bryssel för ett projekt inom Interreg Europa för jämställdhetsintegrering av smart specialisering.

Inom ramen för strategiområdet Infrastruktur har Brysselkontoret fortsatt att stötta berörda strateger och bolaget Oslo-Stockholm 2.55 i arbetet med stråket Stockholm-Oslo. I maj arrangerades ett möte för Oslo-Stockholm 2.55 och regionernas Brysselkontor med EU-parlamentariker Jakop Dalunde (MP)

¹⁵ ERRIN är en förkortning av European Regions Research and Innovation Network

om "Hur vi kan knyta samman Norden och stärka norra Europas konkurrenskraft". Region Värmland svarade under våren på regeringens remiss avseende revideringen av förordningen för TEN-T¹⁶.

Brysselkontoret har bevakat EU:s åtgärder för att hantera coronapandemin och kriget i Ukraina; exempelvis bevakning av de omarbetade förslagen för EU:s långtidsbudget 2021 – 2027 som presenterades som en effekt av pandemin och kriget, samt europeiska initiativ för att stödja mottagandet av ukrainska flyktingar

4.3.2 Norge

I början av året publicerade Region Värmland rapporten "Gränslösa möjligheter" om den nära relationen mellan Sverige och Norge, för att belysa betydelsen av våra länders relation både ekonomiskt, socialt och kulturellt. Rapporten presenterades i samband med Värmlandsrådets digitala konferens om Norge som arrangerades i januari. Även positionspaperet avseende Norge presenterades. I mars var Region Värmland med och anordnade konferensen "Mötesplats Vision", där både svenska och norska föreläsare och deltagare deltog för att lära mer om och diskutera gemensamma möjligheter och utmaningar mellan länderna. Nästa år ska Innlandet arrangera motsvarande konferens.

Under våren har ett samarbetsavtal arbetats fram mellan Värmland och Viken som undertecknades i Oslo i maj. Avtalet lyfter båda regionernas vilja att samarbeta kring vissa gemensamma frågor för en hållbar tillväxt och utveckling i den gemensamma geografin. Samarbetet med Innlandet har fortsatt under perioden där flera kontakter mellan tjänstepersoner knutits utifrån uppdraget om fortsatt utveckling av till exempel bioekonomi, landsbygds- och näringslivsfrågor.

I gränskommittéarbetet har Region Värmland varit aktiv i att tydliggöra regionens roll och hitta formerna för fortsatt utveckling av de hållbara regionala frågorna i denna geografi. En avsiktsförklaring som konkretiserar det fortsatta arbetet har tagits fram. Inom ramen för projektet Dialog Sverige – Norge har samtal förts kontinuerligt med kommuner, länsstyrelsen, Grensetjänsten, näringslivsorganisationer och företag vid gränsen. Kunskapsunderlag är framtagna och rapporterade till bland annat representanter för regering och riksdag. Region Värmland har deltagit under Almedalsveckan i juli, och då lyft viktiga frågor kring relationen med Norge samt arrangerat seminariet "Sverige-Norge – gränslösa möjligheter att bli starkare tillsammans". Regional utveckling deltog även i Arendelsuka i Norge (den norska motsvarigheten till Almedalsveckan), men arrangerade där inget event.

4.3.3 Europeiska nätverk

Region Värmland har varit fortsatt aktiv i de internationella nätverken Assembly of European Regions (AER), Vanguardinitiativet, European Regions Research and Innovation Network (ERRIN), Committee of Maritime and Peripheral Regions (CPMR), och dess Östersjökommission (BSC); även om samarbetet delvis har skett digitalt.

Under våren tog Region Värmland fram en utvärdering av internationella nätverk som behandlades på regionstyrelsen den 21 juni.

Brysselkontoret har gått in som arbetsgruppsledare för bioekonomigruppen inom nätverket ERRIN samt arrangerat matchmaking för bioekonomiprojekt. I Vanguardinitiativet har Region Värmland stöttat de värmländska klustrens fortsatta deltagande i nätverket och deltagit i direktörmötet som organiserades i juni.

Inom nätverket Committee of Maritime and Peripheral Regions (CPMR), och dess Östersjökommission (BSC), har Region Värmland deltagit i nätverket och arbetsgrupper under våren, framför allt inom BSC:s transportarbetsgrupp.

¹⁶ TEN-T är en förkortning av Trans European Transport Network

I mars utsågs en ny ledamot för AER Värmland. Regionens ledamöter i AER har under våren engagerat sig i ungdomsfrågor, klimat- och miljörelaterade frågor, interkulturella frågor och aktiviteter som syftar till att stärka den regionala demokratin. Bland dessa kan nämnas deltagande i Interreg-Sverige – Norges ungdomspanel i april, evenemang och konferenser som "World Sustainable Energy Days", "IncludEU workshop", "SKR Internationella dag" och "GENIUS-konferensen". Samtliga ledamöter i AER deltog på den Västsvenska EU-konferensen i Falkenberg där en ledamot från AER Värmland framförde vikten av Oslo – Stockholm stråket på det politiska mötet.

Under våren har planering av deltagande i diverse arbetsgrupper inom ramen för Region Värmlands medlemskap i AER påbörjats. Flertal möten har föranletts av planering gällande deltagande i aktiviteter ledda av AER:s medlemsregioner inom bland annat ungdomsfrågor och bioekonomi.

4.4 Vidareutveckla arbetet med hållbar regional tillväxt med särskilt fokus på jämställd tillväxt

4.4.1 Hållbarhet

Nätverket "Hållbara Värmland", där 4 projekt och 3 testnoder samlats, har haft slutkonferens under första kvartalet 2022. Nätverket fick presentera sina resultat och dela erfarenheter utifrån uppsatta projektmål och Agenda 2030. Resultatet sprids nu på olika sätt för att påvisa hur förhållandevis små medel ger värdefull input på kort sikt (1 år). Grums kommun har utifrån testnoden Hållbara Värmskog beviljats medel från Region Värmland och Tillväxtverket för att göra en hållbarhetsanalys på en kommun. Region Värmland sitter med i styrgruppen för förstudien och genomförande, i syfte att testa verktygen och öka metodutvecklingen runt hållbarhetssäkring.

Erfarenhetsutbytet mellan Region Värmland, Västerbotten och Norrbotten har gett input till det pågående framtagandet av en finansieringsplan. Inom företagsgruppen fortsätter arbetet med uppföljning av könsstatistik, och vilka metodstöd som företagshandläggarna behöver har diskuterats. Det har tagits fram en projekthandbok för att förenkla hanteringen av projektmedel och ge ett ökat stöd till handläggarna och projektsökande aktörer. ERUF-programmeringen har också belyst att kopplingen till Agenda 2030 och hållbarhetssäkring blir viktigt att implementera från start när det gäller projektansökningar.

Det gemensamma arbetet mellan avdelningen för hållbar utveckling och Regional utveckling fortsätter, och en plattform för hållbar utveckling växer fram. Processen för genomförande av Värmlandsstrategin behöver synkroniseras för att skapa samsyn och synergier. En dialog pågår för att vidare fördjupa detta samarbete. Just nu diskuteras skapandet av en webbplats för hållbarhetskommunikation där verktyg, metoder och goda exempel samlas.

4.4.2 Samordningsuppdraget för energi- och klimatrådgivningen

Projektet "Regional utvecklingsledare" (RUL) har blivit förlängt fram till 31 december 2022. Projektet syftar till att vara utvecklingsledare för de kommunala energi- och klimatrådgivarna. Projektet har omfattat digitala möten varje vecka med de kommunala energi- och klimatrådgivarna, samt tre fysiska träffar. En utbildningsserie om laddinfrastruktur har genomförts på sex olika platser i länet. Det kommer många frågor kring elpriser och framtiden, som oroar företagare.

4.4.3 Bioekonomi

Den 8 mars fattades beslut om Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för hållbar smart specialisering 2022 – 2028. Detta innebär att skoglig bioekonomi även i fortsättningen rankas som den starkaste inriktningen, men även livsmedelsproduktion kommer bli en ny specialiseringsinriktning. Under våren har arbetet med att utveckla färdplaner för specialiseringarna startats. I detta arbete ingår att hållbarhetssäkra inriktningarna, och metoder och verktyg för detta testas. Grupperingen för Skoglig bioekonomi har enats om att gemensamt peka ut ett antal mål som kopplas både till Värmlandsstrategin och Agenda 2030 för att på så sätt göra det tydligt hur det knyter an till hållbara mål. Detta arbete fortsätter under hösten.

Projektet Bioeconomy Region in Scandinavia (BiS) går nu in i slutfasen av projektiden. Projektet har medverkat till att ett samarbetsavtal tecknats mellan Norwegian Wood Cluster och Paper Province. Signeringen innebär ett avtal om samarbete över gränsen kring frågor som rör skogsbranschen, industriell träbyggnation och innovationer från skogen.

En gruppering med utgångspunkt från samarbetet i BiS har diskuterat framtidsfrågor för en utveckling av bioekonomisamarbetet i det geografiska området Västra Götaland-Värmland-Dalarna-Viken-Innlandet. En framtidsstudie har tagits fram där man tagit fasta på de potentiella möjligheter som finns i regionerna för att stärka bioekonomin och omställningen till ett fossilfritt samhälle. Studien kommer kunna vara utgångspunkt och underlag för nya projektsamarbeten regionerna och länderna emellan.

Region Värmland har under våren 2022 finansierat en förstudie om testmiljön The Wood Region. Under tiden har miljön flyttat från Sysseleback till Torsby och integreras med kommunens nystartade teknikprogram på gymnasienivå. Samtidigt byter verksamheten namn till Circlab för att bättre spegla de cirkulära materialströmmar som man fokuserar på. Det öppnas också upp för undervisning och samverkan med Stjerneskolans nya gymnasieutbildning inom 3D-teknik.

En förstudie om potentiell biogasproduktion från lantbrukssubstrat och matavfall har tagits fram under våren genom ett projekt som LRF Väst varit projektägare för. Initiativet är taget av ett 20-tal lantbruksföretag i Säffle-Åmåls kommuner. Tre värmländska kommuner, varav ett kommunalt energiföretag och en kommun från Västra Götaland är förutom lantbruksföretagen engagerade i projektet. Region Värmland och Tillväxtverket har finansierat den större delen av förstudien.

Ett samarbete med Karlstads universitet om initiativet att sätta upp en del av en masterutbildning, Avans Bioekonomi, har startats under våren. Arbetet görs i samverkan med näringslivet inom skoglig bioekonomi.

Genomförandet av den regionala skogsstrategin, som länsstyrelsen har tagit fram i samverkan med Region Värmland, Skogsstyrelsen och ett antal andra organisationer, har inletts under året. Samtidigt genomförs gruppdiskussioner om målbilder för skogen inom ramen för länsstyrelsens miljömålsarbete.

En påverkansinsats angående EU:s lagförslag för markanvändning inom skogsbruk och jordbruk (LULUCF) har genomförts genom att skicka ett brev till svenska ministrar som beskriver konsekvenserna av förslaget. Brevet har också skickats runt för undertecknande av samtliga av de svenska 21 regionerna. Under maj hölls en digital paneldiskussion från Brysselkontoret i samverkan med andra EU-kontor om de aktuella skogsfrågorna, där regionrådsordföranden medverkade. En debattartikel i ämnet har också införts i tidskriften Dagens Samhälle.

4.4.4 Jämställd tillväxt

Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för hållbar smart specialisering 2022 – 2028 är jämställdhetsintegrerad. Jämställdhet är dels ett eget område, dels ett perspektiv som ska genomsyra samtliga områden. Under våren har ett arbete påbörjats med att utveckla färdplaner för varje område. Det har även påbörjats ett arbete kring hur perspektiven ska kunna stötta respektive område.

Under våren har det nordiska projektet "Ungas röster för jämställdhet i Norden" avslutats. Eftersom projektet pågått under coronapandemin har det varit svårt att träffas fysiskt med alla unga från Danmark, Norge och Sverige, men en film har producerats där de unga deltagarna skickar med sina viktigaste budskap till beslutsfattare i Norden.

Projektet "Hela Värmland", som också är en del av projektet Hållbara Värmland, har fortsatt arbetet med att ta fram ett digitalt verktyg som stöd för jämställdhetsintegrering och landsbygdssäkring när det gäller projektmedelsansökningar, företagsstöd och kommersiell service. Fokus har än så länge varit på projektansökningar. En prototyp är nu framtagen, och man har skrivit fram ett sidoprojekt till Hållbara Värmland för att kunna resurssätta en person på 50 % som ska ansvara för testningen av verktyget både internt och externt. I dagsläget har det genomförts testningar på projektgruppen och

referensgruppen. Det kommer också ses över hur man kan lösa förvaltningsfrågan och utvecklingsfrågan framåt kring verktyget.

Region Värmland är med i Sverige Kommuner och Regioners satsning på jämställdhetsintegrering som modellregion, och är under året mentorer för Region Östergötland.

Projekt "Attraktionskraft Värmland" är ett genomförandeprojekt som startade i oktober 2021, och som pågår fram till december 2024. Projektet syftar till att genom olika aktiviteter bidra till att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden i utvalda branscher i Värmland, och underlätta rekrytering av nödvändig kompetens. Projektet ska bidra till och möjliggöra för en hållbar och konkurrenskraftig kompetensförsörjning i Värmland. Den primära målgruppen är små och medelstora företag i branscher med skev könsfördelning och stora rekryteringsbehov. Dessa branscher är skogsindustrin, verkstadsindustrin och informations- och kommunikationsteknologi (ICT) som representeras i projektet av klusterorganisationerna Paper Province, IUC/Stål & Verkstad och Stiftelsen Compare. Till den primära målgruppen hör också hälso- och sjukvården, som representerar en av de kvinnodominerade branscherna i offentlig sektor. Med i projektet är också de fyra kommunerna Kristinehamn, Filipstad, Säffle och Karlstad. Både kommuner och klusterorganisationerna/ branscher har viktiga uppgifter för att uppnå en mindre könssegregerad arbetsmarknad.

Under kvartal 1 fortlöpte fortfarande delar av planeringsarbetet i projektet såsom nedbrytning och omformulering av mål och aktiviteter, planering, tidssättning, fördelning av drivningsansvar av aktiviteter, framskrivning av indikatorer, framtagande av mallar, underlag och kommunikationsplan.

Under kvartal 1 och 2 har ett antal aktiviteter genomförts:

- I februari genomfördes konferensen Vinna eller försvinna om kompetensförsörjning. Konferensen fokuserade på vikten av att erbjuda en jämställd, mångfaldig och inkluderande arbetsplats, och varför det är en nyckelfaktor för att locka och behålla rätt kompetens.
- I mars genomfördes en workshop utifrån den intersektionella analysen av den värmländska kompetensförsörjningsrapporten med fokus på intersektionalitet och horisontella principer.
- Uppföljande studie av Nätverk och skuggstrukturer i regionalpolitiken (Forsberg & Lindgren 2010) påbörjad av forskarna Ulrika Jansson och Lena Grip.
- En grupp på LinkedIn och Facebook har skapats som ett medel för att matcha arbetssökande från Ukraina med värmländska arbetsgivare.
- I maj genomfördes en workshop kring PRAO tillsammans med några av länets andra aktörer i frågan. Deltagare: UF Värmland, Arbetsmarknadskunskap, Karlstads Kommun, Region Värmland, Compare, IUC Stål och verkstad, Paper Province, Nätverket TechniQual.
- Samma månad genomförde Compare med Pink Programming Digital Sunday med Google, en aktivitet med fokus på möjlighet till branschbyte inom Tech.
- I juni genomfördes jämställdhetskonferensen Genius
- Projektgruppen samlades för en workshop med fokus på framtagande av normkritiskt informationsmaterial för branscherna med utgångspunkt i hur arbetet med Schyst! gick till. Nästa steg under hösten är att koppla på företagen och organisationerna.
- Projektet har arbetat med att kontakta företag/verksamheter för att sätta samman en Advisory board, och den första av flera planerade träffar med presentation, intro och workshop har genomförts.
- Planering och fortlöpande arbete har pågått inför höstens planerade aktiviteter såsom nätverksträff med studie- och yrkesvägledare, PRAO, ledarskapsutbildning kring normer, värderingar och mottagarkapacitet, sammansättning och träffar med Advisory board (unga) samt fortsätta träffar med Advisory board (bransch), samt medverkan från projektet vid

konferensen Et likestilt Norden – tiltak og løsninger for framtidens utdanning og arbeidsliv, en nordisk konferens om hållbarhet och jämställdhet i arbetslivet som hålls av Barne-, ungdoms och familiedirektoratet på uppdrag av Kultur- og likestillingdepartementet.

4.5 Fortsätta arbetet med infrastruktur med fokus på sträckan Oslo/Stockholm och att öka de statliga underhållsmedlen till Värmland, men också satsningar som inbegriper bredbandsutveckling och digitalisering. Även revidering av nationell plan samt revidering och beslut av länstransportplan ska prioriteras inom infrastrukturområdet.

4.5.1 Infrastruktur

Länstransportplanen har varit ute på remiss till länets kommuner, näringsliv och intresseorganisationer. Efter remisshantering och kompletteringar har regionala utvecklingsnämnden beslutat att ställa sig bakom förslaget och planen skickades därefter in till regeringen i slutet av april för regeringens godkännande.

Region Värmland har varit aktiva i framtagandet av nationell plan som Trafikverket ansvarar för, på uppdrag av regeringen. Region Värmland har skrivit remissvar på såväl inriktnings- som åtgärdsplanering och gemensamt med Handelskammaren deltagit i nationella hearingar/dialoger med både Trafikverket och infrastrukturdepartementet. Särskilt möte har hållits med både Trafikverkets regionala ledning samt med trafikutskottets ledamöter. Flera debattartiklar har skrivits. I alla dessa sammanhang har Värmlands prioriteringar lyfts, Oslo-Stockholm 2:55 med fokus på dubbelspår Kil-Karlstad-Kristinehamn, ökade medel till drift och underhåll, Vänersjöfartens fortlevnad och investeringar i slussar, E18 Valnäs-Töcksfors och stråket väster om Vänern (E45/NorgeVänerbanan). Prioriteringarna har skett i samråd med länets kommuner och näringsliv. Region Värmland har även försett Värmlands riksdagsledamöter med underlag inför motionsskrivande och debatter i riksdagen. Trots stora ansträngningar har utfallet varit begränsat för Värmland och merparten av Sveriges län, till stor del på grund av stora kostnadsfördyringar i befintliga projekt i nationell plan. Regeringen lämnade besked den 13 juni och där lade regeringen in ett delobjekt på E18, Töcksfors-Bäckevarv, vilket inte inrymdes i Trafikverkets förslag. Sedan tidigare finns även slussar i Trollhättan och utökade medel för drift och underhåll med, vilket regeringen fastslog. Tyvärr rymdes inte satsningen på dubbelspår mellan Kil-Karlstad-Kristinehamn.

Region Värmland och Region Örebro tog initiativ till att starta bolaget Oslo-Stockholm 2:55 år 2014. Syftet med bolagets verksamhet är att långsiktigt arbeta med påverkansfrågor för att förbättra järnvägen i relationen Oslo-Stockholm via Karlstad-Örebro och Västerås för att bland annat uppnå kortare restider och större arbetsmarkansregioner. Under tidens gång har flera regioner och kommuner anslutit sig, och under våren 2022 anslöt även Osloregionen till arbetet. I och med det finns det ett uttalat politiskt intresse och vilja att förbättra stråket i hela relationen Oslo-Stockholm. Den 7 juni 2022 deklarerade regeringen att Sveriges och Norges regeringar givit båda sina transportmyndigheter uppdrag att gemensamt utreda sträckan Oslo-Stockholm och komma med förslag om åtgärder och finansiering.

Arbetet med Karlstad resecentrum fortgår. Region Värmland är delaktig både i egenskap av kollektivtrafikmyndighet och länsplaneupprättare samt delfinansiär. Frågor om finansiering, trafikering, byggnadstekniska förutsättningar, projektering och avtal mellan parterna har kommit långt, och Trafikverket kommer upphandla entreprenör för utförande av spår område och Vikentunneln under 2022. Preliminär byggstart 2023. Detaljplanen är överklagad av ett antal näringsidkare och bostadsbolag i centrum som önskar en annan lösning.

Samråd om byggnation av slussar i Vänersborg, Trollhättan och Lilla Edet pågår. Region Värmland deltar såväl politiskt som med tjänstepersoner i arbetet i en politisk styrgrupp respektive referensgrupp. Då Trollhättan motsätter sig befintliga förslag om sträckning i Trollhättan har en konsekvens- och teknisk utredning genomförts för att belysa innebörden och genomförbarheten även för ett sådant alternativ. Breda samråd har hållits med berörda kommuner och näringsliv i

Vänerregionen med Vänersamarbetet som gemensam plattform. Det är i slutändan Trafikverket och Sjöfartsverket som tar beslut om vilket alternativ man vill gå vidare med till mark- och miljödomstolen. Processen fortsätter under hösten 2022.

Regional utveckling har också deltagit i samtal kopplat till utvecklingen av Karlstad Airport tillsammans med bland andra Handelskammaren och Gränspolisens.

4.5.2 Digital infrastruktur

Under våren 2021 har framtagandet av en remissutgåva av Handlingsplan för digital infrastruktur färdigställts och beslutats i regionala utvecklingsnämnden. Handlingsplanen har fokus på år 2030 med delmål till år 2025. Arbetet har skett i bred samverkan med kommuner och aktörer verksamma på bredbandsmarknaden i Värmland. Handlingsplanen tar sin utgångspunkt i Värmlandsstrategin och Värmlands förutsättningar för en fortsatt utbyggnad av digital infrastruktur och målsättningar i EU:s Digitala kompass 2030, samt gällande nationella bredbandsstrategi. Handlingsplanen kommer att ersätta den regionala bredbandsstrategi som funnits åren 2013 – 2020.

Handlingsplanen skickades på remiss till kommuner, nätägare, berörda statliga myndigheter samt andra relevanta aktörer under maj månad. Remissperioden pågår till oktober och fastställande av handlingsplanen planeras vara genomfört innan årsskiftet år 2022.

Aktivitetsplan för insatser kring bredbandsutbyggnad för åren 2021 och 2022 genomförs och uppdateras i linje med remissutgåvan av Handlingsplan för digital infrastruktur.

Genomförande av de ERUF-finansierade bredbandsprojekten för utbyggnad av ortssammanbindande nät (stamnät och anslutningsnät) fortlöper som planerat. Samtliga etapper kommer vara avslutade och slutredovisade under år 2023. Några nya ERUF-finansierade bredbandsprojekt kommer inte startas och i kommande programperiod (2023-2027) finns inte möjlighet till bredbandsinvesteringar inom regionalfonden i Norra Mellansverige.

Under våren 2022 har Värmland ännu en gång fått möjlighet att ta del av Post- och telestyrelsens (PTS) utlysning av statligt investeringsstöd för bredbandsutbyggnad. Region Värmlands roll i det statliga bredbandsstödet har varit att genom regionala prioriteringar påverka, dock inte besluta om, vart de statliga stöden bör gå. PTS kommer i slutet av år 2022 besluta om vilka projekt i Värmland som tilldelas stöd. Det återstår att analysera hur utfallet av 2022 års stöd blir för Värmland.

Inom det statliga bredbandsstödet som förvaltas av PTS har myndigheten meddelat beslut om stöd för år 2021. I Värmland har 5 projekt med ett totalt stödbelopp på ca 13 miljoner kronor beviljats statligt stöd av totalt drygt 1 500 mnkr som fanns tillgängligt i hela landet. Värmland tilldelades således 0,8% av nationellt tillgängliga medel. Det är ett litet tillskott och i förhållande till behovet är den beviljade summan mycket liten. Dessa fem projekt kommer att generera 0,6 procentenheter i ökad tillgång sett till glesbebyggda områden. För den totala tillgången (tätbebyggt och glesbebyggt) genererar det statliga stödet år 2021, 0,11 procentenheter i ökning. Det står därmed klart att det som återstår att bygga ut i Värmland inte står sig i konkurrensen i det statliga stödet, det vill säga det statliga bredbandsstödet möter inte de behov som finns i Värmland. Ett arbete med att utreda vilka handlingsalternativ som är tänkbara pågår då det statliga bredbandsstödet inte möter Värmlands behov. Arbetet med handlingsalternativ återredovisas kontinuerligt och en ny återkoppling är beräknad till kvartal 3 år 2022.

Region Värmland har löpande dialog med bredbandsmarknadens aktörer kring finansiering och utbyggnad av s.k. accessnät, där kunderna erbjuds möjlighet att skaffa en bredbandsanslutning. I många fall, dock inte alla, kan en avtagande utveckling i utbyggnaden identifieras. Detta, i kombination med att statens insatser tycks utebli i Värmland, är oroande för den fortsatta utbyggnaden av digital infrastruktur, åtminstone i delar av Värmland.

Tillgång till mobila uppkopplingar ökar i betydelse. Region Värmland följer noga den teknikomställning som pågår just nu, både vad gäller utvecklingen av 2G/3G-näten men också utbyggnaden av 5G samt

de frekvensauktioner som pågår detta och nästa år och som kommer påverka marknadsutvecklingen de närmaste 20-25 åren. I en av dessa frekvensauktioner erbjuds regionen bidra i arbetet med att prioritera vilka områden där det finns täckningsbrister, som är viktigast att åtgärda genom täckningskrav. Detta arbete ska vara genomfört senast 15 september 2022 och sker i samråd med kommuner och mobiloperatörer.

Den goda samverkan som är etablerad med Bredbandsforum, Värmlandskommunerna, Länsstyrelsen, Sveriges kommuner och regioner, statliga myndigheter (främst PTS och Tillväxtverket), aktörer aktiva på bredbandsmarknaden i Värmland, regioner i Mellansverige (Örebro, Västmanland, Uppsala, Stockholm, Sörmland och Östergötland) samt Region Dalarna och Region Gävleborg fortgår och utvecklas. Inom samarbetet med regionerna i Mellansverige har flera aktiviteter genomförts eller startats upp.

4.5.3 Digitalisering

Under våren 2022 har arbetet i projektet Dataverkstad påbörjats. Dataverkstad är ett nationellt Vinnova-finansierat projekt som kommer att pågå under 2 år (2022-2023), där Region Värmland delfinansierar samt medverkar i såväl arbetsgrupp som styrgrupp. Projektet ska stödja och driva på arbetet med att tillgängliggöra och använda öppna och delade data från regional och kommunal sektor. Under våren har kontakt tagits med de värmländska kommunerna samt Region Värmland i syfte att öka kunskapen om öppna och delade data i respektive verksamhet.

Projektet DigiTeRRI går mot sitt slut och har under våren avrapporterat ett antal viktiga aktiviteter. DigiTeRRI:s uppdrag är att genom ansvarsfull forskning och innovation medverka till den digitala transformationen hos traditionella industriföretag. Från Värmland medverkar Region Värmland, Karlstads universitet, Paper Province och andra medverkande regioner är Grand Est i Frankrike och Styria i Österrike. Projektet finansieras främst via Horisont Europa. Projektets resultat har implementerats i strategin för smart specialisering, och en universitetskurs i Data Stewardship samt en övergripande studie kring digitaliseringsmognad har tagits fram.

Compare har under våren påbörjat en förstudie kring ett gränsöverskridande Tech Innovation Cluster med Digital Inlandet i Norge. Förstudien ska titta på förutsättningarna för bildandet av ett gränsöverskridande kluster samt vilka hinder och möjligheter som finns att hantera.

DigitalWellArena har gått in i fas 2 och fortsätter sitt arbete med att öka innovationskraften inom hälso- och sjukvård.

DigitalWellArena ingår också i en innovationshub, Health Data Sweden (HDS), som under våren blev utsedd till European Digital Innovation Hub (EDIH). I Sverige utsågs 4 stycken EDIH:er i mycket hög konkurrens. Dessa EDIH:ar finansieras genom EU-programmet "Digital" under 2021-2027. Digital är ett nytt program med målet att företag, medborgare och offentliga organisationer i större utsträckning ska använda sig av digital teknik.

4.6 Utveckla uppföljning och lärande i relation till det regionala utvecklingsansvaret med särskilt fokus på återrapporteringen av villkorsbeslutet, samt att genomföra en eller flera lärande utvärderingar av verksamhetens konkreta resultat (t ex av den senaste strukturfondsperioden, projektverksamheten eller företagsstöden)

Regional utvecklings analysverksamhet arbetar löpande med att utveckla arbetet för att bättre följa upp och sprida kunskap om de lärdomar som framkommer. För att stärka fokus på lärande har Regional utveckling exempelvis arbetat fram en process med årliga dialogmöten tillsammans med regionala aktörer kopplat till den regionala utvecklingsstrategin, Värmlandsstrategin 2040. Syftet med dessa möten är att dela med sig av vad som görs och hur det går för att lära av varandra. Det handlar också om att hitta områden där det antingen görs för lite eller för mycket, men på ett ineffektivt sätt. När sådana områden identifierats kan man skruva och utveckla insatser och förhoppningsvis bidra till en hållbar utveckling för Värmland.

Inom ramen för arbetet med Värmlandsstrategin har verksamheten tagit fram en handlingsplan för uppföljning och lärande (HUL). Handlingsplanen är ett stöd och verktyg för alla som vill utveckla Värmland i linje med Värmlandsstrategin, och för att kunna utvärdera insatsers produktivitet och effektivitet. Värmlandsstrategin är övergripande och långsiktig. För att strategins mål ska kunna nås behövs en konkretisering i de mer kortsiktiga planer som omhändertar utmaningar och möjligheter här och nu. Att arbeta med planer som har en kortare tidshorisont gör det möjligt att tydliggöra insatserna och snabbare göra justeringar utifrån lärande och behov. Under våren och sommaren har ett arbete med att uppdatera handlingsplanen pågått, för att tydligare omhänderta perspektiven i Värmlandsstrategin. Därmed stärks även hållbarhetssäkring av de insatser som görs kopplat till strategin samt uppföljningen och lärandet framåt.

Värmlandsstrategin 2040 innehåller 13 mål som följs upp av 48 indikatorer. Dessa indikatorer mäts i sin tur av en eller flera datakällor. Uppföljningen av Värmlandsstrategin 2040 är på sikt tänkt att automatiseras i stor utsträckning, och det arbetet inleds under hösten 2022. Än så länge är dock uppföljningen manuell, och görs löpande allteftersom data uppdateras i källorna. En första nulägesanalys släpptes i början av året, och när det första dialogmötet i november äger rum kommer många indikatorer ha fått ett uppföljningsvärde. För många av indikatorerna kommer man alltså kunna börja se en förflyttning redan under året.

I de fall det inte finns någon datakälla för att mäta en indikator, och indikatorn handlar om exempelvis regional samverkan, mäts indikatorn med hjälp av en enkät som besvaras av det regionala ledarskapet. Under våren 2022 genomfördes en pilottest av enkäten tillsammans med delar av det regionala ledarskapet. Genomförandet kan ses som en startmätning av de indikatorer som omfattas, men enkäten kommer även fortsätta utvecklas för att vi ska få till en så bra mätning som möjligt.

Några indikatorer, eller delar av indikatorer, är idag inte möjliga att mäta. Med en regional utvecklingsstrategi som sträcker sig nästan 20 år framåt behöver man vara visionär och ligga i framkant, och det innebär ofrånkomligen att allt som är önskvärt att mäta inte går att mäta just nu. Inom vissa av områdena pågår arbete, till exempel när det gäller att kunna mäta hållbar upphandling, och detta bevakas så att data kan fångas upp när det finns tillgängligt. Inom andra områden är det en fortsatt dialog med andra aktörer och regioner för att hitta lämpliga sätt att följa upp indikatorn.

En uppföljningsmodell har utvecklats för beviljade projekt så att de kan följas upp systematiskt på en övergripande nivå. Vidare blir det enklare att hitta områden där det kan göras fördjupade analyser för att ge kunskap för att bidra till utveckling av projektverksamheten.

Inom företagsstöden har en fördjupad analys av omställningscheckar gjorts under våren. Redan under coronapandemins första månader kände Sveriges näringsliv av konsekvenserna. I slutet av april, år 2020, beslutade den regionala utvecklingsnämnden i Värmland att omfördela 15 miljoner kronor från ordinarie investeringsstöd till så kallade omställningscheckar för drabbade företag. Analysens syfte är att analysera stödets eventuella påverkningar på sökande företag samt det värmländska näringslivet för att försäkra att företagsstöden uppfyller dess syften och att de går i linje med Värmlands regionala utvecklingsstrategi.

Innan sommaren presenterades en omfattande sårbarhetsanalys av det värmländska näringslivet, dels på regional nivå, dels för varje enskild kommun. Tidigare kriser visar att Värmland är sårbart för yttre påverkan. För att möjliggöra att arbeta proaktivt med att minska sårbarheten är det viktigt att förstå och förhålla sig till de lokala förutsättningar som finns, och fatta strategiska beslut kopplade till bland annat kompetensförsörjning, infrastruktur och omställning mot hållbara livs- och konsumtionsmönster.

Den regionala serviceplanen har följts upp för att se hur servicenivån ser ut ur ett territoriellt perspektiv. Uppföljningen är underlag i det fortsatta arbetet och dialogen inom dessa frågor.

Handlingsplanen för kommande programperiod inom ESF+ har arbetats fram av regionerna i Norra Mellansverige under våren, och denna accepterades av Svenska ESF-rådet utan justeringar i maj.

Övervakningskommittén tog det formella beslutet att godkänna handlingsplanen den 25 augusti. Den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning följer handlingsplanen för ESF och kommer färdigställas under hösten. Under hösten publiceras även en ny analys av de värmländska arbetsgivarnas kompetensbehov på kort och lång sikt, en uppdatering av den rapport som släpptes i december 2020. Arbetet med analysen påbörjades under våren och gick in i en mer intensiv fas efter sommaren. Analysen av det regionala kompetensbehovet är ett underlag för olika regionala aktörer och utbildningsanordnare och bygger bland annat på data från SCB, Arbetsförmedlingen samt intervjuer med branschrepresentanter.

Regional utveckling har under perioden även arbetat med att utveckla den interna analys- och uppföljningsmodellen i samband med regionens tertialuppföljningar. Vid framtagandet av delårsrapporten har för första gången interna analysmöten hållits, bland annat för att kunna ta ställning till prognosen för måluppfyllelse vid årets slut. Analysmötena har varit fysiska möten där professionen träffats över strategiområdena för att analysera effekt och resultat av aktiviteter och insatser, med relevant statistik som underlag. Analysmötena har hållits utifrån de områden där det, enligt nämndens mätplan, ska genomföras en fördjupad, kvalitativ uppföljning.

Vidare pågår ett arbete med att förbättra den årliga uppföljningen av villkorsbeslutet, som görs till Tillväxtverket. Ambitionen är att, så långt det är möjligt, synkronisera återrapporteringen av villkorsbeslutet med de regionala tertialuppföljningarna, samt att utveckla metoder och kompetensen att beskriva effekter av insatser på kort, medellång och lång sikt, i enlighet med de krav som ställs från Tillväxtverket.

4.7 Stärka arbetet för att Region Värmland får ta ett större inflytande och ansvar för den statliga arbetsmarknadspolitiken.

Frågan om arbetsmarknadspolitiken och de regionala behoven lyfts kontinuerligt i de olika nationella sammanhang som Region Värmland deltar i. Under våren har det framför allt varit aktuellt på tjänstepersonforum och politikerforum samt i nätverksmötena kopplat till kompetensförsörjningsfrågan.

I juni antogs en ny lag om dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning (omfattar även yrkesvux-utbildningarna) och i propositionen till denna lag (2021/22:159 Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning) framgår att behovet lyfts av att regionerna inom ramen för sitt tillväxtarbete ska fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet. I uppgiften ska det även ingå att tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt. Region Värmland följer nu detta för att se hur det omhändertas.

Region Värmland har svarat på en remiss från Trafikverket tillsammans med 8 andra regioner inklusive Mälardalsrådet kring frågan om järnvägscollage för att säkerställa kompetensförsörjningen till en fungerande järnvägsinfrastruktur framåt.

4.8 Satsningar för att utveckla den värmländska livsmedelsproduktionen

Livsmedelsfrågan har stått högt upp på dagordningen under våren 2022 med ökande oroligheter i omvärlden, diskussion om självförsörjning samt ökade energi- och drivmedelspriser. Detta var också i fokus på den branschdag som arrangerades i samarbete med LRF, Hushållningssällskapet, länsstyrelsen och NIFA¹⁷ inom ramen för projektet Samverkan för livsmedelsnäringen i Värmland. Branschdagen ska vara en årligt återkommande mötesplats för livsmedelsnäringen i Värmland, med fokus på att lyfta viktiga frågor för branschen, möjliggöra möten och inspiration mellan olika sektorer samt arbeta för en ökad lönsamhet.

Projekt Samverkan för livsmedelskedjan syftar till att följa upp den nationella och regionala livsmedelsstrategin och göra insatser för att nå målen i dessa. Det har skapats ett nätverk med bland

¹⁷ NIFA är en branschförening för värmländska matföretag

andra LRF, Hushållningssällskapet och NIFA. Här samlas erfarenheter om hur man operativt och strategiskt kan bidra till målen. Ett partnerskap skapas med aktörer från branschen samt andra berörda aktörer som kan bidra till målen. Vidare har det också tagits fram en regional livsmedelsstrategi som bygger på branschernas utmaningar och framgångsfaktorer för att på så sätt öka den värmländska egenförsörjningen av livsmedel.

Livsmedelsfrågan – specifikt ”blå mat”, det vill säga fisk och skaldjur – lyftes också på Norge/Sverigekonferensen Vision under våren.

Livsmedel är en av specialiseringarna i strategin för smart specialisering där fokus är att öka förädlingsvärdet både i livsmedelssektorn och i andra näringar. Det ska ske för situationer där livsmedel konsumeras genom att skapa nya koncept där värdekedjor, näringar eller branscher integreras.

Region Värmland medverkar också under året fortsatt som en av parterna i SAMLA; som är ett nätverk för att kraftsamla regioner och innovationsstödjande (regionala och nationella) aktörer för att ge livsmedelsföretag i hela landet enklare tillgång till den kunskap, kompetens och infrastruktur de behöver för att skapa innovativa, hållbara och konkurrenskraftiga produkter, tjänster och företag.

4.9 Satsningar för att stärka den värmländska besöksnäringen

Region Värmland har bidragit till en rad projekt som drivs av Visit Värmland och syftar till att stärka besöksnäringen och lyfta företag inom branschen, struktur kring vandring- och cykelleder samt utveckling av lokala matentreprenörer (tillsammans med NIFA). En innovationssupport har startats för företag i besöksnäringens branschen där Visit Värmland och Compare arbetar tillsammans för att stärka omställningen, inte minst den digitala.

Besöksnäringen är fortsatt viktig i strategin för smart specialisering, med området ”Attraktion genom hållbar platsutveckling”. Med arenor och mötesplatser för innovation skapas möjligheter för besöksnäringens företag tillsammans med övriga intressenter att vidareförädla det gemensamma natur- och kulturarvet, bland annat för platser med potential för stor attraktionskraft. Det medför potential för att besöksnäringen stärkas samtidigt som det finns möjlighet att utveckla samhällsservicen, främst på landsbygderna.

4.10 Stärka det strategiska påverkansarbetet i regionala utvecklingsfrågor

Nedan listas de insatser för strategisk påverkan som vidtagits under perioden, uppdelat på olika områden:

4.10.1 Område: Infrastruktur (nationell plan för transportinfrastruktur, snabbtåg Oslo-Stockholm 2.55, bredband)

- Digitalt evenemang för riksdagens trafikutskott. Deltog gjorde även representanter från kommuner och regioner längs sträckan, norska Viken, Karlstad, Värmland, Örebro kommun, Örebro län, Västerås, Västmanland, Stockholm.
- Skickat skrivelse till Energi- och digitaliseringsminister Kashayar Farmanbar. Titel på skrivelsen: Överskattad mobiltäckning hindrar nödvändiga insatser.
- Deltagande i Arendalsuka tillsammans med Oslo-Stockholm 2.55 AB och deras seminarium ”Hva vill skje når vi får togtraffikken mellom Oslo og Stockholm till og fly?”

4.10.2 Område: Sverige-Norge

- Vid konferensen Vision deltog Sveriges utrikeshandelsminister, tillika minister för nordiska frågor Anna Hallberg och Norges näringsminister Jan Christian Vestre digitalt. De efterfrågade

då återkoppling på vilka områden som vore angelägna att de tog med sig vidare i sin dialog och sitt arbete. Ett sådant brev författades och skickades. Region Värmland fick ett medhållande svar från Anna Hallberg gällande de prioriteringar som lyftes.

- En tid därefter träffades de nordiska samarbetsministrarna i Halden, Norge och flera av de frågorna lyftes där: <https://www.norden.org/sv/news/norden-ska-sta-samman-da-kriser-slar-till>.
- Region Värmlands seminarium i Almedalen 2022 arrangerades såväl fysiskt som digitalt. Programmet innehöll en dragnig av de viktigaste slutsatserna i vår rapport Gränslösa möjligheter och ett efterföljande samtal mellan Norges ambassadör i Stockholm, Svensk handel och Business Sweden. Under den efterföljande timmen arrangerade Oslo-Stockholm 2.55 AB ett seminarium med fokus på finansiering och tekniska lösningar för en framtida satsning. Här fanns många relevanta personer på plats, både på scenen och i publiken.
- Några veckor senare genomfördes Norges motsvarighet; Arendalsuka. Då deltog Region Värmland inom ramen för den programpunkt som Oslo-Stockholm 2.55 arrangerade med rubriken "Hva vil ske når vi for flygtraffiken till og fly?" Där presenterades slutsatserna på rapporten för att visa på vilken betydelse våra länder har för varandra och vikten av att jobba vidare med det gränsöverskridande men också att få till den önskade järnvägen.

4.10.3 Område: Skogsbaserad cirkulär bioekonomi

- Skickat skrivelsen till fyra ministrar gällande den kommande revideringen av den så kallade LULUCF-förordningen i EU. Mottagare var miljöminister Annika Strandhäll, näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson, EU-minister Hans Dahlgren och landsbygdsminister Anna-Caren Säterberg. Titel på skrivelsen: Det svenska skogsbruket är hotat. Politiska representanter för samtliga av Sveriges 21 regioner ställde sig bakom denna skrivelse.
- Debattartikel på samma tema som ovan som publicerades digitalt i Dagens samhälle. Representanter för 14 av Sveriges regioner ställde sig bakom artikeln. Rubrik på debattartikeln: "EU:s förslag skulle slå hårt mot svenskt skogsbruk".

4.11 Samordna arbetet inom laddinfrastruktur och övriga fossilfria transporter

En förstudie för fossilfria transporter i Värmland har påbörjats efter finansieringsbeslut från Region Värmland och Tillväxtverket. Syftet med förstudien är att skapa samverkansstrukturer för berörda aktörer, samt att dessa ska få konkret stöd och vägledning i vilka alternativ som finns, vilka alternativ som är under utveckling, samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att få tillgång till nya fordon, drivmedel samt infrastruktur i Värmland. Detta berör inte bara transportnäringen utan också producenter för drivmedel, elproducenter, ägare av energiinfrastruktur, beställare av transporttjänster och i slutändan även regionens innevånare, handel och företag som är beroende av pålitliga transporter. Förstudien pågår fram till 30 nov 2022.

Frågeställningar och delmål är att:

- Tillsammans med relevanta aktörer utreda vilka konkreta åtgärder som behövs och vilka stödmöjligheter som finns i Värmland för att kraftigt utöka möjligheten att använda biogas, vätgas och el som drivmedel för hela den värmländska transportsektorn.
- Kartlägga företag, resursflöden och värdekedjor för produktion av både förnybar el till direktdrift i fordon, vätgas samt biodrivmedel.
- Under förstudieperioden föra dialog med aktörer inom transportnäringen.
- Utreda vilken roll Region Värmland kan/ska ha i en fossilfri transportregion.

- Undersöka Värmlands potential för intressanta testbädds¹⁸- eller pilotprojekt
- Kartlägga möjliga samverkansparter inom Norra Mellansverige alternativt i Norge eller inom andra EU-länder.
- Utredda på vilket sätt hållbara transporter kan bidra till en ökad jämlikhet gällande tillgänglighet och framkomlighet för olika grupper i samhället

Inom ramen för det s.k. Elektrifieringslöftet som slöts under 2021, där 21 aktörer (däribland Region Värmland) tänker samverka kring elektrifiering av tunga transporter, har ett antal nätverksmöten skett. På mötena har tillkomsten av vätgastankstället diskuterats, vilket lett fram till att det för närvarande finns fem stycken initiativ för tankställen i Värmland. Under våren har en utlysning från Energimyndigheten gjort det möjligt att söka investeringsstöd för elladdningsnoder och vätgastankställen för tunga transporter. Investeringsmedel för ett 25-tal laddnoder i 13 kommuner till ett värde av 95 Mkr har sökts från utlysningen.

En diskussion om laddinfrastruktur för Värmlands laddplatser har initierats inom Region Värmland. Ett förslag som bygger på upphandling av en extern aktör som uppför och driver laddstationerna har utretts som ett intressant alternativ. Fortsatt samarbete i denna fråga kommer att ske under hösten.

4.12 Stärka arbetet inom el- och energiförsörjningsområdet

Nätverket "Elkraft Värmland" för elnätsägare har startats under året. I nätverket har alla nätägare i Värmland och svenska kraftnät på nationell nivå sammanförts. Syftet är att skapa en mötesplats för samverkan för att förutse nutida och framtida behov av elenergi för Värmland. Nätverket samarbetar med förstudien "Hållbart energisystem för Värmland genom smarta nät" som görs av Glava Energi. I studien ska man titta på nutida och framtida kapacitet- och effektbehov.

Frågeställningar och delmål är följande:

- Starta nätverket Elkraft Värmland och ha den första träffen.
- Vilka ska ingå i nätverket?
- Vilka frågor ska vi ta upp i nätverket?
- Hur ser behovet ut i framtiden för Värmlands elnät?

¹⁸ En testbädd är en fysisk eller virtuell test- eller demonstrationsmiljö där företag, akademi och andra organisationer kan samverka vid utveckling, test och införande av nya produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar.

5 Hållbar organisation

5.1 Hållbar organisation - Hållbart arbetsliv

Indikatorer	Utfall
Sjukfrånvaro (till och med juli 2022)	2,9 %
Nöjd Medarbetar Index (NMI)	-

Kommentar: Nöjd Medarbetar Index (NMI) räknas fram utifrån medarbetarenkäten, som skickas ut till medarbetarna i Region Värmland i september. I delårsrapporten finns det därför inget aktuellt resultat att redovisa.

Snittet för sjukfrånvaron för Regional utveckling under perioden januari till och med juli 2022 är 2,9 % (augusti månads siffra finns inte tillgänglig vid tiden för denna delårsrapport). Av den totala sjukfrånvaron¹⁹ står männen för 1,3 % och kvinnorna 3,8 %. Vid en jämförelse samma period 2021 var sjukfrånvaron 2,8 %; männen stod för 3,9 % och kvinnorna 2,2 %.

Totalt för hela Region Värmland är sjukfrånvaron för perioden januari t o m juli 2022 7,4 % (män: 5,1 %, kvinnor 7,9 %).

5.2 Hållbar organisation - Ekonomi i balans

Indikatorer	Utfall
Nettokostnad mot budget, jan-aug 2022	11,9 Mkr
Nettokostnad mot budget, prognos för helår	0,3 Mkr

Kommentar: Se avsnitt 5.4, ekonomisk analys.

5.3 Hållbar organisation - Respektfulla möten

Indikatorer	Utfall
Andel medarbetare som upplevt kränkningar eller trakasserier	-

Kommentar: Andel medarbetare som upplevt kränkningar eller trakasserier räknas fram utifrån medarbetarenkäten, som skickas ut till medarbetarna i Region Värmland i september. I delårsrapporten finns det därför inget aktuellt resultat att redovisa.

¹⁹ Procentuellt hur många sjuktimmar det är i relation till arbetade timmar

5.4 Ekonomisk analys

Nämnden prognostiserar ett överskott på 0,3 Mkr för helåret 2022. Regionala utvecklingsnämnden har därmed en budget i balans.

För perioden har regionala utvecklingsnämnden ett överskott på 11,9 Mkr på grund av ej beslutade egna projektmedel (ERP). Dessa ERP-medel kommer dock att beslutas under hösten i samband med nya ERUF-utlysningar och andra regionala satsningar. Vidare beror överskottet på vakanser/tjänstledigheter som är tillsatta från och med mitten av september, samt ej utnyttjade konsultkostnader som kommer att avropas senare under året.

Beviljade projektmedel för perioden uppgår till 26,5 Mkr, fördelade på 16 projekt. Summan avser både egna regionala medel (ERP) och statliga 1:1-medel.

Beviljat företagsstöd för perioden uppgår till 24,2 Mkr fördelat på 19,4 Mkr på företags-satsningar och 4,8 Mkr på kommersiell service.

I begreppet nettokostnader ingår verksamhetens intäkter och kostnader, med undantag för de finansiella kostnaderna. Utöver nettokostnadsramen och länstransportsplanen (ram 1003 miljoner kronor över en tolvårsperiod) hanterar nämnden även medel från anslag 1:1 för regional tillväxtpolitik (ram 155 miljoner kronor). Dessa medel motfinansieras av EU:s strukturfonder, Tillväxtverket och andra aktörer, motsvarande cirka 155 miljoner kronor.

5.5 Arbete med personal- och arbetsmiljöfrågor

Regional utveckling har under året haft flera olika insatser som syftat till att undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp personal- och arbetsmiljöfrågor. SAM²⁰-handlingsplanen inklusive organisatorisk och social arbetsmiljö arbetas fram tillsammans med både fackliga ombud och skyddsombud. Handlingsplanen kommuniceras med medarbetarna som kan komma med inspel och förtydligande. Avdelningen arbetar med frågorna löpande och stämmer av läget med medarbetarna vid några tillfällen under året.

Inför sommaren kartlades via en enkät personalens behov av arbetsplatser eftersom avdelningen växer, men också för att ha med i den fortsatta planeringen av en flytt till Regionens Hus.

Winningtemp, ett digitalt verktyg, används där personalen varje vecka ges möjlighet att svara på frågor rörande bland annat sin arbetsmiljö. Dessa följs också med regelbundenhet upp via gruppdiskussioner tillsammans med chef.

I arbetet att vara en hälsofrämjande arbetsplats uppmuntras till olika friskvårdsaktiviteter; bland annat deltog tre lag från Regional utveckling i Blodomloppet. Medarbetarna har också möjlighet till lunchyoga. Under arbetsplatsträffar (APT) och verksamhetsmöten genomförs gemensamma stretchövningar tillsammans med hälsoinspiratör. Initiativ att gå på teater, bokcirkel och lunchpromenader är andra hälsofrämjande saker som genomförts. Ledningen för Regional utveckling uppmuntrar till att använda friskvårdsbidrag och friskvårdstimme.

En gång per månad sker facklig avstämning, där utöver fackliga frågor även personal- och arbetsmiljöfrågor lyfts.

Det av regionen fastställda värdegrundsarbetet fortsätter att arbetas igenom vid återkommande personalmöten.

APT hålls varje månad, i höst kommer två av dem att vara fysiska, medan två är digitala.

²⁰ SAM är en förkortning av systematiskt arbetsmiljöarbete

Inventering av internt framtida kompetensförsörjningsbehov har gjorts vid halvårsskiftet och ligger till grund för det fortsatta arbetet med den egna kompetensförsörjningen. Regelbundna individuella avstämningar sker med regionhälsan i de fall där det är aktuellt.

6 Uppföljning av mätplan 2022

Regionala utvecklingsnämndens mätplan baseras på en kvalitativ uppföljning bestående av aktivitetsredovisningar, fördjupningar och summeringar. Kvantitativa mått och olika former av statistik används också som underlag i den sammantagna analysen. Resultat från viktiga indikatorer, till stora delar utifrån Värmlandsstrategin 2040, kopplas till aktiviteter som genomförts under perioden, i ett försök att analysera hur nämnden bidrar till stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland. Relevanta analyser har tagits fram bland annat genom skriftliga rapporter och analysmöten. På analysmötena, som har varit fysiska möten, har professionen träffats över strategiområdena för att analysera effekt och resultat av aktiviteter och insatser, med relevant statistik som underlag. Analysmötena har hållits utifrån de områden där det, enligt nämndens mätplan, ska genomföras en fördjupad, kvalitativ uppföljning, enligt nedan:

- Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin
- Satsningar för att utveckla den värmländska livsmedelsproduktionen.
- Regionala bredbands- och digitaliseringsinsatser för att utveckla det värmländska näringslivet och kompetensförsörjningen.
- Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer
- Främjande av innovation och näringslivsutveckling
- Strategiska påverkansarbetet i regionala utvecklingsfrågor.

Aktiviteter och insatser redovisas under p. 4 i denna delårsrapport.

Analysen grundar sig på en analysmodell som utgår från följande frågeställningar (observera att alla frågeställningar inte är relevanta för alla analysområden, exempelvis saknas indikatorer eller aktuella resultat inom vissa områden):

- *Värdera resultat från indikatorer:* Vilka resultat bedöms som bra respektive dåliga? Finns jämförelser över tid? Vilken trend ser vi, ser vi en förändring och i vilken riktning i så fall?
- *Identifiera påverkande faktorer:* Vilka påverkande faktorer ser vi, såväl händelser i omvärlden som i den egna organisationen? Vilka av de aktiviteter/insatser som verksamheten Regional utveckling vidtagit kan ha påverkat resultatet? Vilka andra faktorer har påverkat resultatet?
- *Slutsatser:* Väg samman resultat med de olika identifierade påverkande faktorerna och gör en bedömning av om genomförda aktiviteter/insatser gett önskad/förväntad effekt inom området. Uppfylls det politiska målet/prioriteringen? Om ja, vilka åtgärder/insatser bedöms ha gett positiv effekt? Om nej, vilka åtgärder/insatser bedöms inte ha gett önskad effekt?

6.1 Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin

Mät-område	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin	Snabbutlysningarna ("Coronautlysningen"), antal företag som fått stöd	Totalt har 562 företag fått stöd/lotsning vid den senaste avstämningen. Slutdatum för samtliga projekt är 2023-04-30. <u>Hållbar framtid (Almi):</u> Målet var att nå 200 företag. Utfallet vid senaste avstämningen visar på 331 hjälpta företag (71 kvinnor, 256 män, 4 delat ägarskap). Här har man alltså redan	Region Värmland/ projektens rapportering

Mät- område	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
		<p>överträffat målet med stor marginal.</p> <p><u>Ställ om (Karlstad Innovation Park):</u> Målet är att nå totalt 110 företag varav: - Stöttning i alla lägen (IUC Stål & Verkstad): 45 företag. Utfall vid avstämning 25 företag. - Be Digital Support (Compare): 50 företag. Utfall vid avstämning 41 företag. - Tjänsteutveckling (Paper Province): 15 företag. Utfall vid avstämning 5 företag. Vid avstämningen har man alltså nått totalt 71 av de 110 företagen. Könsuppdelad statistik har inte levererats trots krav på redovisning av hur många av de stöttade företagen som ägs av kvinnor och hur många som ägs av män.</p> <p><u>Livskraftig omställning i Värmland (Visit Värmland/Nifa):</u> Målet var att nå 130 företag. Utfallet vid senaste avstämningen visar att man nått 160 företag (57 kvinnor, 74 män, 29 delat ägarskap). Även detta projekt har alltså redan överträffat målet.</p>	
	Antal samtal till företagsjouren	2020: 300 samtal (fr o m v 13) 2021: 149 samtal 2022: 0 samtal	Region Värmland
	Arbetslöshet (inskrivna arbetslösa)	<p>Riket: Juli 2022: Kvinnor 7,0 %; Män 6,5 % Juli 2021: Kvinnor 7,9 %; Män 7,9 %</p> <p>Värmland: Juli 2022: Kvinnor 6,2 %; Män 6,6 % Juli 2021: Kvinnor 7,1 %; Män 8,0 %</p> <p>Både riket och Värmland: Arbetslösheten ligger nu lägre än i januari 2020 innan pandemin.</p>	Arbetsförmedlingens månadsstatistik

Mät-område	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
	Varsel	<p>Totalt sedan mars 2020 t.o.m. juli 2022 har 1 958 personer varslats om uppsägning i Värmland.</p> <p>Under 2020 var antalet varsel högre än ett normalår (totalt 1 631), för att 2021 gå till det lägsta antalet varsel någonsin (335). Antalet varsel under coronapandemin kan inte jämföra sig med tidigare finanskriser. Under 90-talskrisen varslades totalt 9 604 personer i Värmland (1992-94) och under den senaste finanskrisen varslades totalt 6 179 personer (2008-09). Efterföljande år sjönk inte heller varslen på samma sätt som i samband med coronapandemin.</p> <p>Under 2022 (jan-jul) har 130 personer varslats i Värmland. Samtliga varsel har skett i fyra branscher: byggverksamhet (84 personer), tillverkning (30), transport och magasinering (11) och informations- och kommunikationsverksamhet (5).</p>	Arbetsförmedlingen
	Korttidsarbete	<p>T.o.m. 2022-01-11:</p> <p>Antal beviljade ansökningar: 2 555 (2020: 1 670 ansökningar; 2021: 885 ansökningar)</p> <p>Anställda som omfattas: 16 583 (2020: 13 027 anställda; 2021: 3 556 anställda)</p> <p>Nettobelopp beviljat: 788 333 258 kr (2020: 604 585 590 kr; 2021: 183 747 668 kr)</p> <p>Värmlands andel är drygt 2 procent av riket i alla tre kategorierna.</p> <p>Hårdast drabbade branscher: Handel; hotell- och restaurang; tillverkning; transport och magasinering; verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; kultur, nöje och fritid.</p>	Tillväxtverket (Finns ingen statistik för 2022. Skatteverket är ny ansvarig myndighet och levererar inte statistik på samma sätt som TVV)

Redan år 2021 gick det av resultaten från indikatorerna att utläsa en återhämtning inom näringslivet, trots att coronapandemin pågick under hela det året. Av resultaten för aktuell period att döma verkar denna återhämtning fortsätta. Arbetslösheten fortsätter att sjunka både i riket som helhet och i Värmland, och för kvinnornas del är andelen arbetslösa lägre i Värmland än i riket. Arbetslösheten för männen i Värmland ligger strax över snittet för riket. I Värmland är fler kvinnor än män i sysselsättning, till skillnad från riket som helhet, även om återhämtningen jämfört med samma period 2021 har varit något större för männens del. Därmed följer utvecklingen samma trend i Värmland som i övriga riket, där männens arbetslöshet minskar i högre takt än vad som är fallet för kvinnorna. Skillnaden kan förklaras av att det är en högre andel kvinnor än män som är anställda inom den offentliga sektorn, där pandemin inte orsakade en högre arbetslöshet.

Under 2020 var antalet varsel högre än ett normalår (totalt 1 631), för att 2021 gå till det lägsta antalet varsel någonsin (335). Under 2022 (jan-juli) har 130 personer varslats i Värmland. Vissa stödformer till företagen, som omställningscheckar, har upphört från och med 2022 med anledning av ett minskat

behov. Under 2022 har inga samtal inkommit till företagsjouren, vilket också tyder på att företagen inte längre har samma behov av stöd.

Totalt 562 företag har fått stöd inom ramen för "coronautlysningen". Både "Hållbar framtid" (Almi) och "Livskraftig omställning i Värmland" (Visit Värmland/Nifa) har överträffat målen vad gäller antal företag som man nått genom projekten.

Vad gäller påverkande faktorer inom mätområdet kan man se att den globala konjunkturen är den största enskilda påverkande faktorn, men konjunkturen har under 2022 mer påverkats av kriget i Ukraina än pandemin. Den höga inflationen är dock delvis en följdverkan av pandemiåren. Under perioden har det kommit varningar om en snart förestående lågkonjunktur, bland annat på grund av det höga kostnadsläget, vilket kan aktualisera behov av nya krisåtgärder.

Nedan följer en analys av effekt och påverkan utifrån de olika insatser och aktiviteter som regionala utvecklingsnämnden vidtagit med anledning av coronapandemin:

- **Företagsjouren**, som upprättades som en följd av pandemin, har gett företag information och vägledning i att navigera i systemet med olika nationella stödformer. Företagsjouren har funnits kvar under 2022, men det är inte längre någon som ringer. Man kan tolka det på olika sätt; dels att behovet inte längre finns, dels att Regional utveckling inte är så bra på att marknadsföra jouren som man var i början av pandemin. I de regioner som fortfarande har en aktiv telefonjour kan man se att fokus helt och hållet förflyttats till konsekvenserna av Ukrainakriget, som de extremt höga el- och bränslepriserna. Vid en närmare jämförelse framkommer att vissa regioners företagsjour har en mer uppsökande verksamhet, vilket jouren i Värmland inte haft. I Värmland har dock Handelskammaren motsvarande uppsökande verksamhet. Region Värmland kan dock bli bättre på att göra reklam för jouren även om fokus nu har flyttats bort från pandemin mot andra orosmoln. Vid utvärdering bedöms företagsjouren ha varit en viktig insats med ett bra utfall i förhållande till kostnaden. Andra organisationer har ställt upp och arbetat i jouren och erfarenheten visar att det varit ett mycket bra samarbete med externa aktörer. Även om det i nuläget inte ringer någon till företagsjouren bedöms det även framöver finnas behov av en permanent, långsiktig plattform för att nå ut med information. Grundidén att ha ett krisnummer för företag är bra, och det är sannolikt att trycket på en företagsjour åter kommer att öka med anledning av den eskalerande energikrisen.

Det pågår just nu en förstudie vad gäller erbjudande om **timbank**, som är en vidareutveckling av företagsjouren och ett stöd att erbjuda företag i kris. 5 timmars gratis rådgivning erbjuds inom exempelvis juridik, redovisning mm. Idén bygger på att det finns upphandlade konsulter knutna till timbanken. Örebro och Halland är regioner som redan har timbanker. Förstudien om timbank är en direkt följd av de lärdomar som dragits från pandemin, då det uppstod behov av en företagsakut.

- **Omställningscheckar** var en stödform inom ramen för företagsstödet som fanns under 2020-2021, men som togs bort från och med 2022. En utvärdering av stödformen gjordes under våren 2022. Det var förhållandevis många företag som ansökte om omställningscheckar, vilket kan bero på en fördelaktig finansiering. Kraven för att få finansiering var inte så högt ställda som i andra stödformer. En lärdom som kan dras är att det är viktigt att inte ha alltför högt ställda krav för att stödet ska nå ut till företag som har det tufft och som verkligen behöver stödformen. En annan lärdom är att inte bara ha denna typ av företagsstöd tillfälligt för att sedan försvinna, utan ha kvar ett mer långsiktigt, kontinuerligt stöd (det gäller även andra former av checkar). För att nå ut på ett bra sätt krävs också mer och bättre information kring vad stödet kan användas till. Som en jämförelse kan nämnas att företagsstödet affärsutvecklingscheckar inte rönt något intresse alls hos företagen, trots att marknadsföringen varit mer omfattande än vad som var fallet med omställningscheckarna. Detta bedöms bero på att omställningscheckarna omhändertog en stor del av behovet hos företagarna. Vidare kan orsaken vara att detta företagsstöd föregicks av en undermålig analys av behovet samt att

stödförmen ställer högre krav för att få finansiering.

- **Kommersiell service:** Pandemin hade stor effekt på gränshandeln mot Norge, och stödinsatser inom kommersiell service riktades till dem som drabbades hårt av detta. Fokus var servicebidrag för att vissa handlare skulle överleva, och endast en butik har fått läggas ner som en följd av pandemiåren. Stödförmen medger dock inte sponsring av köpcentrum, som också drabbades hårt, vilket upplevdes som orättvist bland franchisetagare. Vissa lokala handlare fick dock positiva effekter av pandemin med en ökning av omsättningen. Pandemin drev också på utvecklingen av lanthandeln med obemannade butiker och digitalisering. Butiker får även stöd i form av hemsändningsbidrag, där man i samarbete med kommunen levererar mat till dem som inte kan handla själva. Pandemin innebar en ökad omsättning för hemsändningsbidraget.
- **Nyhetsbrev med lägesrapporter** skickades ut kontinuerligt under pandemiåren. Dessa finns fortfarande kvar men skickas inte ut lika ofta längre. Däremot finns nu en beredskap för att växla upp insatsen om behovet skulle uppstå igen. Responsen på lägesrapporterna har varit positiv. Pandemin har också inneburit en tätare dialog med näringslivsansvariga i kommunerna. Ett annat positivt utfall med regelbundna samlade nyhetsbrev är att det blivit *en* informationskanal i stället för flera olika, vilket gjort det enklare för mottagarna. Nyhetsbreven ger en *samlad* bild och innebär *en* kanal för att få ut regionens budskap. Insatsen innebär inga stora kostnader, och insatsen bedöms därmed ha varit kostnadseffektiv. Kostnaderna har handlat om att landa rätt i sökmotorer. Inför framtiden finns ambitionen att bredda nyhetsbreven med fler externa aktörer som rapporterar, knyta fler kontakter och kanske ha ett gemensamt nyhetsbrev med kultursektorn?

Allmänt sett har pandemin lett till en stor förstärkning av kompetensen vad gäller digitala konferenser och möten. Vidare finns det en starkt beredskap inför kommande kriser; verksamheten har rutiner för hur man ska jobba vid kris, och beredskapstanken är mycket starkare hos många. Region Värmland var tidiga i pandemin med att trycka på omställningsknappen. Man vet hur det funkar att teama upp, och alla slöt också upp i krisen.

En brist som identifierats och som kan förbättras inför kommande kriser är kommunikationen, att bli bättre på länkandet och att "ha örat mot marken", vilka behov finns? Regional utveckling behöver tydliggöra sin roll i samverkan med kommunerna och företagen. Det finns frågor där Regional utveckling behöver hitta former för samverkan och en tydlig roll, t ex i energifrågan.

6.2 Satsningar för att utveckla den värmländska livsmedelsproduktionen.

Mätområde	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
Satsningar för att utveckla den värmländska livsmedelsproduktionen	Indikator 4.2.3 Livsmedel - produktion, konsumtion och förädling av närproducerad och ekologiskt odlad mat (delvis utvecklingsområde, finns bara data på ekologiska livsmedel i regionens /kommunernas verksamhet samt andel ekologiskt odlad åkermark, inget om produktion,	Detta är en indikator under utveckling och data finns ännu inte framtagna. Branschorganisationen NIFA äger arbetet med att få fram dessa data.	NIFA

Mätområde	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
	konsumtion och förädling)		

Området som handlar om den värmländska livsmedelsproduktionen präglas av att vara i ett utvecklingskedje, där involverade aktörer, däribland Region Värmland, behöver utveckla såväl mät- och uppföljningsmetoder som samverkan och roller i arbetet. Det finns för närvarande inga data till den indikator som tagits fram för mätområdet. Det är ett långsiktigt arbete att ta fram resultat för att följa den regionala livsmedelsproduktionen, och branschorganisationen NIFA äger arbetet med att fram dessa data.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkten 4.8 i denna delårsrapport.

Region Värmland har ytterst liten påverkan på den faktiska livsmedelsproduktionen. De starkast påverkande faktorerna är den globala livsmedelsmarknaden och konsumtionsmönster. Regional utveckling kan påverka genom att öka medvetenheten om vikten av att handla lokalproducerat, och hur inköp av närproducerade varor kan premieras vid offentliga upphandlingar.

Vidare är Region Värmlands roll att bevilja pengar till projekt inom livsmedelsområdet. Finansiella instrument för satsningar inom området är regionens huvudsakliga påverkansmöjlighet. I den nya strategin för smart specialisering är livsmedel en smart specialisering, och branschorganisationen NIFA håller på att utveckla sin nisch inom området.

Det är en pågående process att utarbeta Region Värmlands roll är på en mer strategisk nivå. Region Värmland har dialog med länsstyrelsen kring rollerna inom livsmedelsfrågorna, aktualiserad utifrån beredskapsperspektivet. Vidare utvecklas indikatorer via livsmedelsstrategin och strategin för smart specialisering så att området framgent kan följas upp på ett bättre sätt.

6.3 Regionala bredbands- och digitaliseringssatsningar för att utveckla det värmländska näringslivet och kompetensförsörjningen.

Mätområde	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
Regionala bredbands- och digitaliseringssatsningar för att utveckla det värmländska näringslivet och kompetensförsörjningen	Yttäckning (+8 db)* * indikatorn beskriver signalstyrkan i ett mobilnät. Värdet anger hur god yttäckning och kapacitet mobilnätet har på olika platser.	Datatjänster minst 10 Mbit/s, 3G/4G/5G (exkl 450 Mhz): 95,6 % Datatjänster minst 30 Mbit/s, 4G och 5G: 21,6 % Datatjänster minst 30 Mbit/s, 5G: 0,01 % (Samma siffra som i årsredovisning 2021, redovisas inte i PTS statistikdatabas vid tiden för delårsrapport 2022).	Post- och telestyrelsen (PTS) Data för 2021
	Tillgång till fast bredband (hushåll)	Faktiskt anslutna hushåll 10 Mbit/s: 100,0 % Faktiskt anslutna hushåll 30 Mbit/s: 97,5 % Faktiskt anslutna hushåll 100 Mbit/s: 82,4 % Faktiskt anslutna hushåll 100 Mbit/s, landsbygd: 69,9 %	Post- och telestyrelsen (PTS) Data för 2021

Mätområde	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
		I absolut närhet till minst 1 Gbit/s: 95,9 % I absolut närhet till minst 1 Gbit/s, landsbygd: 85,6 %	
	Tillgång till fast bredband (arbetsställen)	Faktiskt anslutna arbetsställen 10 Mbit/s: 100,0 % Faktiskt anslutna arbetsställen 30 Mbit/s: 96,4 % Faktiskt anslutna arbetsställen 100 Mbit/s: 81,3 % Faktiskt anslutna arbetsställen 100 Mbit/s, landsbygd: 77,9 % I absolut närhet till minst 1 Gbit/s: 93,5 % I absolut närhet till minst 1 Gbit/s, landsbygd: 88,3 %	Post- och telestyrelsen (PTS) Data för 2021
	Undersökning av upplevd kvalitet och prestanda av digital infrastruktur	Kvalitativ studie som genomförts på uppdrag av Region Värmland, där 20 företag i nio värmländska kommuner intervjuats, se sammanfattning av undersökningen i analystexten.	Kvalitativ undersökning pua Region Värmland

Indikatorerna inom mätområdet visar en positiv utveckling av bredbandsutbyggnaden på övergripande regional nivå. Värmland har satsat stort på bredbandsutbyggnad på landsbygden. Utbyggnadsgraden ser dock olika ut beroende på var i länet man befinner sig. Bredbandsutbyggnad är en långsiktig process, där insatser som gjordes för flera år sedan börjar slå igenom i statistiken nu.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkterna 4.5.1 och 4.5.2 i denna delårsrapport.

Starkast påverkande faktorer för framgångsrik bredbandsutbyggnad är marknadsaktörernas intresse, kundens uppfattning om sitt eget behov och att finansieringen är tillräcklig så att kunden kan få ett erbjudande till ett rimligt pris. Marknadsaktörer bygger ut bredband där det är attraktivast att göra det, och det som återstår att bygga ut i Värmland står sig inte i konkurrensen i det statliga stödet, det vill säga det statliga bredbandsstödet möter inte de behov som finns i Värmland.

Det statliga stödet till bredbandsutbyggnad via Post- och telestyrelsen (PTS) är uppbyggt så att ju mindre bredbandsutbyggnad man har, desto mer pengar får man. Värmland, som har lagt mycket pengar på att få bredbandsutbyggnad på landsbygden, blir därför missgynnad. Bredbandsutbyggnaden kommer därmed att avstanna i vissa kommuner, medan andra kommuner jobbar på, och skillnaden mellan kommunerna kommer att öka. Sammanfattningsvis kan man konstatera att med nu gällande

förutsättningar och regler för att få statligt stöd för bredbandsutbyggnad kommer takten i bredbandsutbyggnaden på landsbygd att avta framöver. De bredbandssatsningar som har gjorts under perioden 2015-2022 har varit positiva, eftersom regionen tillsammans med kommunerna har kunnat styra den utvecklingen, vilket lett till att Värmland har god utbyggnad. Utvecklingen går nu tyvärr i en annan riktning.

Enligt den kvalitativa studie som genomförts på uppdrag av Region Värmland angående upplevd kvalitet och prestanda av digital infrastruktur, och där 20 företag i nio värmländska kommuner intervjuats, befinner sig företagen på tre olika nivåer.

De företag som är på nivå 1 har påbörjat den digitala transformationen. Här är man inte så sårbar för eventuella avbrott, eftersom de flesta affärskritiska processer fortfarande är analoga. Den utmaning dessa företag främst upplever är en brist på digital kompetens i ledningen, vilket gör det svårare att bedöma nyttan, fatta beslut och driva igenom förändringar.

De som befinner sig på den andra nivån har digitaliserat kärnverksamheten. Här ser man nyttan med digitalisering men för att lyckas fullt ut med digitaliseringen krävs betydande investeringar. Därför upplevs den här nivån som den mest riskfyllda. De stora kostnader och resurser som krävs är en av de utmaningar företagen lyfter, och att ett misslyckande kan innebära ett stopp i produktion/leverans med missnöjda kunder och stort inkomstbortfall som följd. Det behövs också en kompetensväxling hos personalen, med tyngdvikt mot IT-kunskap. På mindre orter är svårigheterna att rekrytera rätt kompetens den absolut största utmaningen. Eventuella avbrott får också stora konsekvenser på den här nivån, då det kan bli produktionsbortfall eller störningar i logistik och transporter som får långsiktiga effekter. Då vissa system interagerar med leverantörer och kunder är det viktigt med en robust infrastruktur, inte bara på arbetsplatsen utan i en vidare geografisk bemärkelse. Några företag uppger att deras wifi inte fungerar på alla ställen och att de därför behöver komplettera med mobilt bredband. Ett företag hade ännu inte fiber, och körde hela produktionen på det mobila nätet vilket gör dem mycket sårbara för avbrott.

På den tredje nivån finns verksamheter med hög digitaliseringsgrad. Här är nyttan av digitaliseringen en självklarhet, både förståelsen för vad som kan åstadkommas med hjälp av digitaliseringen och grundläggande IT-kunskaper. Beroendet av de digitala systemen och insikten om dess komplexitet är påtaglig, och företagen är helt beroende av att deras system är i drift och säkrade. Även här är den största utmaningen kompetens, men även säkerhet. Flera företag påtalar att kompetensbehovet inom IT och digitalisering sannolikt kommer öka och att Värmland behöver fundera på en lösning, oavsett om kompetensen finns i Värmland eller köps in i form av konsulter från andra delar av landet. Då behöver man också fundera på hur de värmländska företagen ska stå sig i konkurrensen, både lönemässigt och som attraktiva arbetsgivare. Flera intervjupersoner lyfter att de grundläggande kraven på digital infrastruktur behöver öka, att det är lika viktigt som el och att möjligheten till kontroll är för låg. Flera små och medelstora företag uppger att de har en medvetenhet kring cyberattacker men ingen möjlighet att påverka och saknar kunskap om hur man kan öka säkerheten.

Med något undantag uppger samtliga intervjuade företag att den fasta infrastrukturen möter deras behov idag, både kapacitets- och tillgänglighetsmässigt. De större företagen har oftast egna lösningar som är robusta och redundanta. De mindre företagen som är digitalt mogna har säkrat upp med backup i samband med automatisering av kärnverksamheten, och de som befinner sig i början av den digitala transformationen är fortfarande inte så sårbara. Där är den mobila uppkopplingen en tillräckligt bra lösning om den fasta inte skulle fungera.

Den mobila uppkopplingen anses hos majoriteten av de intervjuade fortfarande ha brister, framför allt täckningsmässigt, men även till viss del vad gäller kapacitet och tillgänglighet. Många av intervjupersonerna har stora förhoppningar på 5G, men hos några finns en oro för om det kommer att byggas, och när i tiden det i så fall kommer ske.

Tvivel om tillgänglig digital infrastruktur med god kapacitet är dock inget som bromsar tempot i företagets digitala transformation. Förändringen sker här och nu och intervjupersonerna uppger att de

förutsätter att utbyggnaden utvecklas i takt med deras behov.

Den digitala infrastrukturen är väldigt viktig för att utveckla kompetensförsörjningen. Det är möjligt att söka pengar för lärcentra, men det förutsätter att det finns en stark uppkoppling. Vidare visar undersökningar att antalet studenter ökar ju mer man kan decentralisera möjligheten till studier via digital uppkoppling (kopplat till högskola/universitet). Därmed är utbyggnaden av lärcentra i hög grad kopplad till digitaliseringen. För att gynna kompetensutvecklingen i länet är det avgörande med möjligheten till en stark uppkoppling.

Enligt Sårbarhetsanalys av det värmländska näringslivet (2022) kan problematiken med matchningen mellan kompetens och näringsliv hanteras genom förbättrade förutsättningar i hela länet att ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Digitaliseringen har till exempel medfört att näringslivet blivit mindre platsbundet, vilket i sin tur bidrar till minskad sårbarhet för en region som Värmland som har en stor andel av både invånare och företag på landsbygd och mindre orter. Analysen visar dock att flera områden i Värmland idag inte har en digital infrastruktur som innebär att digitaliseringens möjligheter kan tas tillvara på ett effektivt sätt. Riktade insatser kopplat till digitalisering behövs därför för att stärka förutsättningar för utbildning, civilt engagemang samt entreprenörskap även utanför tätorterna. Då stärks Värmlands konkurrenskraft, men även attraktionskraft då invånare kan välja bostadsort före arbetsort.

6.4 Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer

Mät-område	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer	Antal aktörer som har samverkansavtal om basfinansiering.	2021: 6 st. Delår 2022: 8 st.	Region Värmland

Resultatet för indikatorn till detta område visar att 8 st aktörer har samverkansavtal om basfinansiering (2021: 6 st).

Samverkansavtal om basfinansiering ger tryggare förutsättningar för klustren att arbeta långsiktigt. Regional utveckling kan ge tydliga uppdrag som bidrar till en tydligare koppling till Värmlandsstrategins och strategin för smart specialiserings genomförande. Vidare bidrar samverkansavtalen till att kunna följa upp utvecklingen av det regionala utvecklingsansvaret genom att utvärdera arbetet tillsammans med aktörerna årligen.

Uppföljningen av basfinansieringen är i uppstart, och det krävs ett arbete med hur Regional utveckling på bästa sätt ska följa upp utvecklingen tillsammans med aktörerna de närmaste åren. Detta arbete behöver synkroniseras med annan uppföljning med aktörerna och Karlstads kommun.

Det är för tidigt att se några effekter av basfinansieringen ännu. I grunden är det en mer stabil finansiering för aktörerna, vilket ger dem en bas att arbeta utifrån. Basfinansieringen ska kopplas till resultaten av aktörernas verksamhet och Regional utveckling behöver följa utvecklingen för att få en fortsatt hög nivå på den regionala utvecklingen inom aktörernas olika områden.

6.5 Främjande av innovation och näringslivsutveckling

Mät-område	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
Främjande av innovation och näringslivsutveckling	Del av indikator 4.1.1 Smart specialisering - antal och andel företag.	<p>Testomgång av enkät till det regionala ledarskapet gällande satsningar på FoU och innovation, som är en kritisk faktor för framgångar inom smart specialisering.</p> <p>Antal svarande: 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Har ni en budget för forskning och utveckling? <ol style="list-style-type: none"> a. Ja 4 (36%), Nej 7 (64%) 2. Bedömer ni att ni arbetar med forskning- och utveckling? <ol style="list-style-type: none"> a. Ja 7 (64%), Nej 4 (36%) 3. Arbetar ni med forskare? <ol style="list-style-type: none"> a. Ja 9 (82%), Nej 2 (18%) 4. I vilken grad bedömer ni att ni arbetar med social innovation som bidrar till att möta samhällsutmaningarna genom tid och eller andra medel? <ol style="list-style-type: none"> a. Tid/personalresurser <ol style="list-style-type: none"> i. låg grad 5 (45%), hög grad 5 (45%), inte alls 1 (9%) b. Andra medel <ol style="list-style-type: none"> i. Låg grad 4 (36%), hög grad 5 (45%), inte alls 2 (18%) 5. I vilken grad bedömer ni att ni arbetar med teknisk innovation som bidrar till att möta samhällsutmaningarna genom tid och eller andra medel? <ol style="list-style-type: none"> a. Tid/personalresurser <ol style="list-style-type: none"> i. Låg grad 5 (45%), hög grad 6 (55%) b. Andra medel <ol style="list-style-type: none"> i. Låg grad 4 (36%), hög grad 6 (55%), inte alls 1 (9%) 6. I vilken grad bedömer ni att ni arbetar med annan innovation som bidrar till att möta samhällsutmaningarna genom tid och eller andra medel? <ol style="list-style-type: none"> a. Tid/personalresurser <ol style="list-style-type: none"> i. Låg grad 3 (27%), hög grad 5 (45%), inte alls 3 (27%) b. Andra medel <ol style="list-style-type: none"> i. Låg grad 2 (18%), hög grad 5 (45%), inte alls 4 (36%) 7. Ge exempel på annan innovation ni arbetar med. 	Region Värmland

Mät-område	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
		<ul style="list-style-type: none"> a. Svårt att definiera - vad är annan innovation? b. Innovation fossilfria laminat, nätverk inom förpackningsindustrin, industriellsymbios, utvecklingsarbete inom räddningstjänsten, Climate Arena, branschnära samverkan inom yrkeshögskola och gymnasieutbildningar. c. Nära vård, IOT-projekt, digitaliseringsprojekt vård och omsorg, utformning av ny högstadieskola, jämlikhetscertifiering ÖP d. Vi bedriver forskning och utveckling inom en bredd av vetenskapsområden - ur den bemärkelsen förekommer all form av innovation i form av nya kunskapaer arbetssätt etc. som möjligen inte ryms i begreppen sociala och tekniska innovationer. 	
	Indikator 4.1.2 Nystartade företag inom olika bolagsformer.	<p>Antal nystartade företag: 1 650 (+4 % från 2020)</p> <p>Antal nystartade företag per 1 000 invånare 16–64 år föregående år (etableringsfrekvens): 10</p> <p>Antal nystartade företag per 100 befintliga företag föregående år (förnyelsetal): 5</p> <p>Företag startade av kvinna: 529 (32 % av företagen) Företag startade av man: 1 072 (65 %) Saknas uppgift: 49 (3 %)</p> <p>Företagare med utländsk härkomst: 407 (25 % av företagarna) Företagare utan utländsk härkomst: 1 194 (72 %) Saknas uppgift: 49 (3 %)</p> <p>Företagare <31 år: 428 (26 % av företagarna) Företagare 31–50 år: 802 (49 %) Företagare > 50 år: 371 (22 %) Saknas uppgift: 49 (3 %)</p>	<p>Tillväxtanalys</p> <p>Data för 2021</p>
	Avslutade företag	<p>Aktiebolag: 279 Enskilda näringsidkare: 386 Handelsbolag: 106 Kommanditbolag: 21</p>	Bolagsverket

Mät-område	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
		<p>Totalt avslutade företag 2021: 792</p> <hr/> <p>Data för 2020: Aktiebolag: 343 Enskilda näringsidkare: 544 Handelsbolag: 104 Kommanditbolag: 21</p> <p>Totalt avslutade företag 2020: 1 012</p>	Data för 2021
	Konkurser	<p>Antal företag: 159 (2020: 181)</p> <p>Varav 32 st (20 %) inom handel, 25 st (16 %) inom byggverksamhet och 22 st (14 %) inom hotell- och restaurangverksamhet.</p> <p>Även 2020 var det dessa tre branscher som såg de flesta konkurserna. 2020 var det 39 företag (22 %) inom handel, 20 företag (11 %) inom hotell- och restaurangverksamhet och 19 företag (10 %) inom byggverksamhet.</p> <p>Antal anställda: 232 (2020: 451)</p> <p>Varav 109 anställda (47 %) inom byggverksamhet, 38 anställda (16 %) inom tillverkning och 35 anställda (15 %) inom hotell- och restaurangverksamhet.</p> <p>Även 2020 var det konkurser inom dessa branscher som drabbade flest anställda. 2020 var det 93 anställda (21 %) inom tillverkning, 86 anställda (19 %) inom hotell- och restaurangverksamhet och 68 anställda (15 %) inom byggverksamhet.</p>	Tillväxtanalys Data för 2021
	Indikator 4.1.4 Innovationskraft	<p><u>Innovationsindex 2021:</u> (2019 inom parentes som jämförelse)</p> <p>Blocket grundförutsättningar, indexvärde: 83,5 (81,6)</p> <p>Blocket förnyelseförmåga: 78,7 (84,2)</p> <p>Blocket marknadsförmåga: 84,0 (75,3)</p> <p>Samlat indexvärde: 82,1 (80,4)</p> <p>Total entreprenöriell aktivitet i tidigt stadium (TEA), genomsnitt 2018-20: Andel av befolkningen 18-64 år som är entreprenör i vardande eller äger och leder ett nytt företag.</p> <p>5,7% (15:e plats av 21 regioner, högst ligger Stockholm på 11,6% och lägst Västernorrland på 4%)</p>	Reglabs Innovationsindex Entreprenörskapsforums regionala GEM-rapport 2021

Mät-område	Indikator	Delårsrapport 2022	Källa
	Indikator 4.3.1 Jämställt ägande - Andelen kvinnor och män som äger enskild firma eller bolag	Egenföretagare, exklusive eget aktiebolag: Kvinnor 3 199 (35 %), män 5 896 (65 %) Företagare i eget aktiebolag: Kvinnor 846 (21 %), män 3 260 (79 %) Totalt antal företagare: Kvinnor 4 045 (31 %), män 9 156 (69 %)	SCB Data för 2020, data för 2021 kommer nov -22

Det går i nuläget inte att mäta antal företag/organisationer inom smart specialisering som andel av länets samtliga företag/organisationer; dels för att avgränsningen är svår i sig – hur jobbar man med smart specialisering? – dels för att ett företag kanske arbetar "inom" smart specialisering del av tiden men inte hela tiden. Däremot kommer uppföljningen av Värmlandsstrategin att fånga arbetet med forskning och utveckling (FoU) samt innovation med hjälp av en enkät till det regionala ledarskapet. Satsningar på FoU och innovation är en kritisk faktor i framgångar inom smart specialisering. Enkäten kommer skickas ut under hösten och ska sedan genomföras sedan årligen. Under våren 2022 genomfördes en avgränsad testgenomgång vars resultat visas i tabellen ovan. Det går dock inte att dra några direkta slutsatser om hur arbetet med smart specialisering bedrivs utifrån enkätresultatet.

Antal nystartade företag ökade med 4 % 2021 jämfört med 2020. Man kan se en något ökad etableringsfrekvens. Vidare var antalet konkurser och avslutade företag lägre 2021 än 2020 (observera att statistiken för indikatorn avslutade företag endast visar hur många företag som enligt Bolagsverket registrerats som avslutade det aktuella året. Det framgår dock inte varför företaget avslutats, så det är möjligt att en del av dessa företag lever vidare i en annan bolagsform, som uppköpta av ett annat företag, eller liknande). För att värdera indikatorerna avslutade företag och konkurser på rätt sätt måste de sättas i relation till indikatorn nystartade företag. Konkurser är inte alltid negativt, eftersom det är naturligt att företag som inte är konkurrenskraftiga försvinner från marknaden. Höga värden för antal konkurser samtidigt som höga värden för nyföretagande kan tyda på ett välfungerande och dynamiskt näringsliv.

Innovationsindex 2021 räknas fram utifrån indikatorer inom tre olika mätområden: Grundförutsättningar, marknadsförmåga och förnyelseförmåga. Det samlade indexvärdet (0-100) för Värmland 2021 är 82,1, vilket är en ökning från 2019 då länet låg på 80,4. Trots det backar Värmland en placering från 13:e till 14:e plats av de 21 regionerna, vilket indikerar att flera regioner klivit framåt sedan senaste mätningen. Värt att notera är att Dalarna och Gävleborg är de regioner som har de två lägsta värdena totalt sett, så Norra Mellansverige har låga indexvärden överlag.

Indexvärdet för grundförutsättningar är 83,5 vilket är en ökning från 2019 då Värmland hade ett indexvärde på 81,6. Här har länet klättrat en placering från 18:e till 17:e plats. Indexvärdet för marknadsförmåga är 84,0 vilket är en ganska stor förbättring från 2019 års indexvärde på 75,3. Här klättrar Värmland flera placeringar, från 15:e till 12:e starkast bland regionerna. Indexvärdet för förnyelseförmåga har dock sjunkit, från 84,2 föregående mätning till 78,7 i 2021 års mätning. Här tappar Värmland från 10:e till 11:e plats, men ligger fortsatt i mittenskiktet, 78,7. Med förnyelseförmåga menas en regions förmåga och kapacitet att utvecklas i takt med omvärldens förändringstryck och innefattar faktorer som förmåga till nyskapande i näringslivet, att det finns ett positivt klimat och en positiv attityd till förändring och förnyelse, samt att det finns tillgång till resurser för innovation. Vid 2019 års mätning var det blocket förnyelseförmåga som vägde upp de lägre värdena inom övriga två områden.

För Värmlands del råder det förvisso en balans mellan grundförutsättningar och förmåga, men

samtidigt på en låg nivå. Regionen bör arbeta brett för att stärka båda dessa områden. Det kan exempelvis handla om att mobilisera regionalt för ett långsiktigt arbete kring grundförutsättningarna, men också ”snabbare” punktinsatser för att underlätta företagande och att attrahera riskvilligt kapital²¹

Grundförutsättningarna för innovationsförmåga är svåra för Regional utveckling att *direkt* påverka, även om indexet förbättrats i detta avseende 2021 och satsningar har gjorts inom området. Regional utveckling kan dock påverka förnyelseförmågan genom att göra insatser för att bidra och attrahera innovativa lösningar som exempelvis företagsstöd, bidra med kunskap och möjlighet till finansiering kring olika typer av innovation samt i satsningar inom smart specialisering. Sett ur ett större perspektiv är dock Regional utveckling en mindre aktör i sammanhanget och har begränsad påverkan på länets förnyelseförmåga. Utifrån de delar som mäts inom förnyelseförmåga kan man se att dessa är mer föränderliga på kort sikt, och att pandemin påverkat vissa av dem negativt i form av vilja att investera i forskning och utveckling, delta i verksamhet för att utveckla nya företagsidéer, och så vidare.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkterna 4.2 och 4.4.4 i denna delårsrapport.

Under 2022 har en sårbarhetsanalys för Värmland genomförts. Rapporten visar att Värmland har en påtaglig sårbarhet inom flera områden. På övergripande nivå har sårbarheten minskat, men det är stora kommunala skillnader där flera kommuner har ökat sin sårbarhet.

En orsak till Värmlands sårbarhet är den låga andelen högskoleutbildade, särskilt inom de mansdominerade branscherna. Analysen har visat på den låga andelen eftergymnasiala studier som en utmaning både för den framtida kompetensförsörjningen liksom för platsers attraktionskraft.

Analysen visar också behovet av insatser som bidrar till att bryta könssegregeringen i det privata näringslivet, för att säkerställa att kriser inte drabbar medborgare på ett ojämnt och ojämnt sätt, liksom för att nyttja all den kompetens som finns inom länet.

Totalt sett inom Värmland ses en tydlig trend som pågått en längre tid mot ett minskat beroende av enskilt viktiga företag. Detta leder till minskad sårbarhet för länet. Beroendet varierar dock kraftigt på kommunnivå, där beroendet i flera fall har varit oförändrat eller till och med ökat.

Tillverkning och utvinning dominerar inom flertalet värmländska kommuner. En trend visar däremot att beroendet mot branschen minskar och ersätts med nya branscher, framför allt inom tjänstesektorn. Viktigt att betona är dock att tillverkning och industri många gånger genererar dessa företag inom tjänstesektorn, då det är dessa stora företag som efterfrågar konsulter inom ekonomi och juridik eller serviceföretag. Diversifieringen mot fler branscher är ändå ett steg mot ett mindre sårbart näringsliv och att göra Värmland mer attraktivt.

Värmland har förutsättningar att utveckla sina styrkor och vända dessa till fördelar, både på den nationella och den internationella marknaden. Ett exempel på ett sådant verktyg är smart specialisering, som kan stärka konkurrenskraften och minska sårbarheten.

Ett exempel på ett pågående projekt som direkt inriktar sig på flera av de sårbarheter som påvisats i sårbarhetsanalysen är projekt Attraktionskraft. Projektet syftar till att genom olika aktiviteter bidra till att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden i utvalda branscher i Värmland, och underlätta rekrytering av nödvändig kompetens. Projektet genomförs i samarbete med hälso- och sjukvården (se närmare beskrivning av projektet i avsnitt 4.4.4).

De insatser och projekt som Regional utveckling genomför och har genomfört inom innovation och näringslivsutveckling handlar ofta om långsiktiga processer där effekterna inte går att se förrän på lång sikt. Regional utveckling tar fram, och tar del av, analyser och rapporter, samt har en rad olika samverkansformer och kontakter, för att vara med och identifiera och initiera insatser som kan ge effekt. Ambitionen är att insatserna ska resultera i beteendeförändringar och bättre förutsättningar för

²¹ Innovationsindex 2021, Reglab, s. 26

ett starkt näringsliv, som t ex normförändringar kring jämställdhet.

6.6 Strategiska påverkansarbetet i regionala utvecklingsfrågor.

Funktionen för strategiskt påverkansarbete i viktiga, regionala utvecklingsfrågor är nyinrättad från och med 2022, och man arbetar med att utforma struktur och arbetssätt för påverkansarbetet. Nedan analyseras förutsättningar för och genomförandet av påverkansinsatser inom tre olika områden som varit aktuella under perioden. Relevanta indikatorer för påverkansarbetet finns inte framtagna än.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkten 4.10 i denna delårsrapport.

6.6.1 Påverkansarbete infrastruktur (nationell plan för transportinfrastruktur, snabbtåg Oslo-Stockholm 2.55)

Inom infrastrukturområdet fattas beslut om var man ska göra investeringar utifrån samhällsekonomiska beräkningar. De folkrika storstadslänen blir därmed starka i förhållande till andra län, eftersom beräkningarna utgår från hur samhällsekonomiskt lönsam investeringen är. I påverkansarbetet för att få viktiga investeringar till länet behövs "allierade" för att få nationellt gehör; det är svårt att få igenom specifika Värmlandsfrågor. Att föra fram gemensamma frågor tillsammans med andra län är den rådande strategin, och där står Värmland ensamma förutom i Oslo-Stockholmsamarbetet. Värmland är visserligen inbjudna till möten med Mälardalsrådet, men har i praktiken ingen talan i detta sammanhang. Det finns för- och nackdelar med att inte ingå i någon konstellation med andra län; dels kan Värmlands angelägenheter försvinna i de frågor som övriga län framför; dels är det svårt att som ensamt län få något gehör alls. I båda fallen går viktiga investeringar inom infrastrukturområdet Värmland förbi.

Region Värmlands påverkansarbete inom infrastrukturområdet handlar mycket om de formella vägarna, som att svara på remisser. Det är viktigt att göra sin röst hörd på detta sätt, men kan också vara ett ineffektivt sätt att påverka som inte får tillräckligt stor betydelse. Den rådande logiken är att först kunna visa på faktisk utveckling för att få pengar till infrastruktur, men för att möta behoven för Värmlands del skulle man behöva vända på den logiken; nödvändiga investeringar måste göras först för att länet ska kunna nå sin fulla potential.

Snabbtåg mellan Oslo och Stockholm är specifikt den viktigaste frågan för Värmland, där länet i sak har ett gott strategiskt långsiktigt arbete. 2014 ligger sig Värmland sig med andra och bildade bolaget Oslo-Stockholm 2.55, eftersom behovet av snabbtåg på sträckan inte bara är en Värmlandsfråga. Arbetet handlar mycket om att få utredningar på plats, och i nationell plan har det inkluderats ett uppdrag till Trafikverket att tillsammans med norska Jernbanedirektoratet utreda förutsättningarna för att etappvis utveckla järnvägen i stråket Oslo-Stockholm. Detta uppdrag ska presenteras 1 oktober 2022. Det är strategiskt rätt att arbeta tillsammans med Trafikverket, eftersom det ger en kvalitetsstämpel. Bolagets största uppgift är att bedriva ett påverkansarbete, men i vissa fall måste regionen stå som avsändare. Region Värmland måste fortsätta stödja Oslo-Stockholm 2.55 i påverkansdimensionen, eftersom det är en högt prioriterad fråga för regionen.

6.6.2 Påverkansarbete skogsbaserad cirkulär bioekonomi

Inom påverkansområdet skogsbaserad cirkulär bioekonomi är samarbetet med Brysselkontoret avgörande. Brysselkontoret följer allt som händer inom EU och loggar alla viktiga händelser inom området. Exempel på påverkansinsatser som vidtagits är att lägga positionspapper, möten som ordnas i Bryssel och panelsamtal.

Inom den skogsbaserade cirkulära bioekonomin finns målkonflikter mellan Sverige och övriga EU och starka pådrivningskrafter från olika håll. Det är viktigt för Sverige att inte stå ensamt i påverkansarbetet och ha gemensamma aktioner med andra aktörer. Region Värmland har fått bra feedback på ministerbrevet från andra organisationer i Sverige och frågan har fått ett genomslag på nationell nivå.

Störst påverkan inom EU har enskilda aktörer innan det kommer till konkreta förslag, men påverkansarbetet kan bli intensivt i ett slutskede också, och därför måste man pricka rätt så att det inte drunknar i andra förslag. Påverkansarbetet handlar mycket om att få rätt kontakter, och på regional och nationell nivå är frågan lyft och förankrad, det är snarare på EU-nivå som kontakter saknas. I debattartikeln som skrevs i ärendet var det dock sju regioner som inte fanns med, och det beror på att det finns en spänning i frågan som påverkar. Om det införs ett tak för hur mycket skog som får brukas skulle det dock få stora konsekvenser, inte bara för Värmland.

Det är svårt att veta i vilken grad insatserna har påverkat. Ministerbrevet syftade till att stärka svenska ministrar i att arbeta med frågan på EU-nivå, och har förhoppningsvis bidragit till att Sverige har en lite starkare position.

Av påverkansarbetet inom detta område kan man lära sig att ingången finns hos de egna politikerna, som fått göra mycket fotarbete. Det går att påverka om det är en sakfråga som rör hela Sverige och inte bara Värmland. I påverkansarbetet har Region Värmland kraftsamlat och fått med övriga län, men de största vinsterna har gjorts nationellt och inte på EU-nivå.

6.6.3 Påverkansarbete Sverige-Norge

Relationen Sverige-Norge är unik. Få länder står varandra så nära, och det finns starka band som förenar länderna. Trots det är kunskapen om respektive land inte tillräckligt stor och det finns utmaningar och hinder för till exempel det gränsöverskridande samarbetet, arbetspendlingen och statistikutbyte mellan länderna. Coronapandemin, med ländernas skilda hantering och stängda gränser, fick också stora konsekvenser för individer, företag och organisationer.

I avsnittet om Internationellt arbete och Norge (och i aktiviteterna kring påverkansarbetet) beskrivs de aktiviteter som gjorts under året för att öka kunskapen, belysa problematiken för beslutsfattare på nationell nivå och för att skapa ytor för fler samarbeten.

När den nationella transportplanen för infrastrukturen 2022-2033 beslutades i juni 2022 var den en besvikelse för Värmland, sett till att väldigt få av våra prioriterade och önskade satsningar fått utrymme i planen. En positiv nyhet var ett det inkluderats ett uppdrag till Trafikverket att tillsammans med norska Jernbanedirektoratet utreda förutsättningarna för att etappvis utveckla järnvägen i stråket Oslo-Stockholm. Detta uppdrag ska presenteras 1 oktober 2022.

Förhoppningsvis bidrog påverkansarbetet och evenemanget för Trafikutskottet i januari till att det under våren lades fram ett utskottsinitiativ i frågan som bifölls, samt att detta inkluderades i den nationella planen för transportinfrastrukturen 2022-2033.

7 Internkontroll

Regionala utvecklingsnämnden har utifrån genomförd riskanalys tagit fram en internkontrollplan för 2022. Internkontrollplanen prioriterar de risker som fått högst riskvärde i den riskanalys som genomförts. Planen består av olika kontrollmoment, metod för att genomföra kontrollerna samt tidplan för återslag. En uppföljningsrapport innehållande resultat från genomförda kontroller samt, vid behov, förslag till åtgärder, kommer att presenteras för regionala utvecklingsnämnden i december 2022.